

Broedvogels van Limitische Heide, Nieuw Bussummerheide, Vliegheide en Luchtkasteel in 2024

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Rapportnummer: 328

Broedvogels van Limitische Heide, Nieuw Bussummerheide, Vliegheide en Luchtkasteel in 2024

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Broedvogelinventarisaties
broedvogels@vwggooi.nl
www.vwggooi.nl

November 2024

Uitgave VWG: 328

Huib Casander

Foto omslag: Limitische Heide

Foto's: Huib Casander, Paul van der Poel, Dirk Prop en Dick Jonkers
Kaarten: Sovon

Copyright 2024 – Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum
Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

Intro

De inventarisaties zijn uitgevoerd door:

Huib Casander
Michael Everard
Pieter Everard
Dick Jonkers
Paul van der Poel
Dirk Prop
Hugo Weenen

Nieuw Bussummer Heide

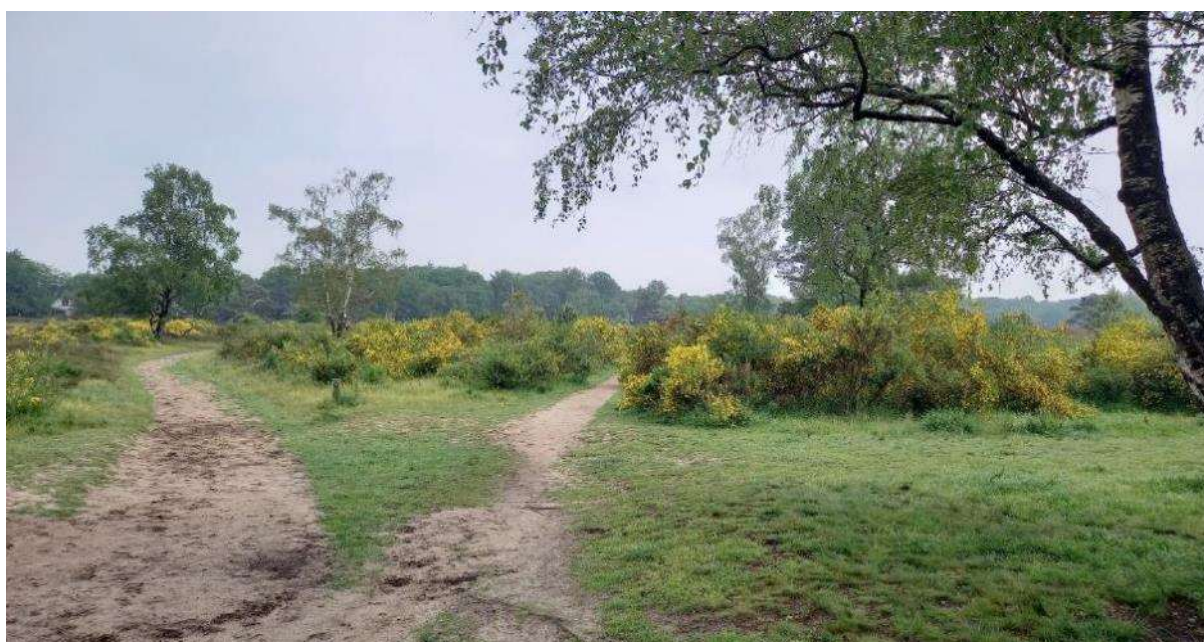
Vliegheide

Luchtkasteel

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	5
2. Inleiding	6
3. Terreinbeschrijving	6
4. Werkwijze	7
4.1 Methode	7
4.2 Route.....	7
4.3 Het Weer	7
5. Resultaten.....	8
5.1 Vastgestelde soorten vogels en aantal territoria	8
5.1a Limitische Heide.....	8
5.1b Nieuw Bussummerheide	9
5.1c Vliegheide	10
5.1d Luchtkasteel.....	11
5.1e Niet - broedvogels	12
5.2 Vergelijk tussen 2024 en 2001/2021.....	13
5.3 Territoriumkaarten broedvogels.....	15
6. Conclusies	52
7. Aanbevelingen	52
8. Geraadpleegde bronnen.....	52

Nieuw Bussummerheideheide

1. Samenvatting

In het voorjaar van 2024 zijn de gebieden Limitische Heide, Nieuw Bussummerheide, Vliegheide en Luchtkasteel van het Goois Natuurreservaat door leden van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken geïnventariseerd op broedvogels. In 2001 zijn de gebieden, exclusief het Luchtkasteel, ook onderzocht.

Het Luchtkasteel is in 2021 door Paul van der Poel geïnventariseerd. Dit is twintig jaar later ten opzichte van 2001 bij de andere gebieden. Bovendien slechts kort voor 2024. Daarom is in de tabellen een onderscheid gemaakt tussen vergelijk met en zonder het Luchtkasteel.

De inventarisatie is uitgevoerd volgens de BMP-methode van Sovon voor broedvogelonderzoek. Volgens de normen van het BMP-project zijn door middel van 1286 waarnemingen 377 broedterritoria van 37 soorten vastgesteld.

Er zijn vijf soorten gevonden van de Rode Lijst (2017). Dat zijn de Graspieper met één en Kneu met meerdere territoria, De Grauwe Vliegenvanger en Veldleeuwerik, alleen waargenomen. Zij worden allen als gevoelig aangeduid op de lijst. De Grote Lijster met één territorium staat als kwetsbaar op diezelfde lijst.

Kneu

Buizerd

Tuinfluiter

2. Inleiding

De onderzochte gebieden liggen ten westen van Huizen op bijna het einde van de Utrechtse Heuvelrug. De Limitische Heide, Nieuw Bussummerheide en Vliegheide zijn vrij toegankelijk voor publiek. Borden bij de ingang geven aan dat bij begrazing honden aan de lijn moeten worden gehouden. Bij afwezigheid van runderen mogen honden loslopen, maar moeten onder appèl van de begeleiders staan.

De gebieden worden van elkaar gescheiden door de druk bereden Naarderstraat en Nieuw Bussummerweg. Door de Nieuw Bussummerheide en tussen Vliegheide en Luchtkasteel loopt ook een frequent bereden asfaltweg.

De Limitische Heide grenst aan de westkant aan het privé-landgoed De Limieten met parkachtige aanleg. Bij inventariseren van de Limitische Heide waren aan de andere kant van het hek veel "park"vogels te horen, die af en toe het GNR-gebied bezochten. Dit heeft echter geen extra territoria gegenereerd.

3. Terreinbeschrijving

Limlitsche Heide: 33 ha waarvan ca 12.3 ha heide met struiken en zand.

Bijzonder aan deze heide is de rijke variatie in oude en jonge struikheide en de afwisseling met open rul zand. Tot voor kort was de Limitische Heide de enige locatie in het Gooi waar de zandhagedis voorkwam. Zij begraven op zanderige plekken hun eitjes in de bodem. Door het open houden van deze zanderige plekjes en de realisatie van faunatunnels, is de populatie zandhagedissen gegroeid en worden ze nu ook in aangrenzende gebieden aangetroffen. Ook de (ongevaarlijke) ringslang komt in dit gebied voor. Bijzondere flora in dit gebied is o.a. klein warkruid, bosaardbei, boomsuikerkorst en gemarmerd vingermos. Het gebied wordt enkele maanden per jaar begraasd. Op het moment dat er grazers (schapen of koeien) aanwezig zijn, moeten honden worden aangelijnd. Ook moeten honden aangelijnd zijn tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli), de rest van het jaar mogen honden hier loslopen (mits onder appèl).

Nieuw Bussummerheide: 29 ha, waarvan ca 18.6 ha heide en struiken.

Karakteristiek door de vele bremstruiken, stuifzandplekken, struikheide en solitaire bomen. Aan de oostkant ligt een parkeerplaats en een geliefde plek om te picknicken en te recreëren. De grillig gevormde oude grove dennen op en rond de parkeerplaats vormen een mooi decor.

Bijzondere flora en fauna die hier voorkomt: Grauwe Vliegenvanger, Klapekster, klein warkruid en de zandhagedis. Het gebied wordt enkele maanden per jaar begraasd. Op het moment dat er grazers (schapen of koeien) aanwezig zijn, moeten honden worden aangelijnd, de rest van het jaar mogen honden hier loslopen (mits onder appèl).

Vliegheide: 12,5 ha waarvan ca 10 ha heide en struiken.

Ooit vormde de Vliegheide, samen met de Limitische en Nieuw Bussummerheide, een aaneengesloten band van heide van de Naarder Eng tot aan de Tafelberg- en Blaricummerheide. Door bosaanplant, de aanleg van villawijken en wegen is het heidegebied opgeknipt geraakt. Er zijn faunatunnels aanwezig om kleine dieren de wegen veilig te laten passeren. De Vliegheide wordt samen met het Luchtkasteel vier maanden per jaar begraasd door runderen. Honden zijn aangelijnd toegestaan als er runderen aanwezig zijn.

Luchtkasteel: 11 ha waarvan ca 4.3 ha bos, 4 ha heide met struiken en 2.7 ha weiland.

Van oorsprong een zeer oude akker, omringd door bos. Een gedeelte is omgevormd tot kruidenrijk grasland; een ander gedeelte verruigt. Zandblauwtjes, grasklokjes, struikheide en schermhavikskruid komen hier voor. Ooit stond hier een zomerhuis op palen; het "Luchtkasteel", waar het natuurgebied zijn naam aan dankt.

Honden zijn hier niet toegestaan.

4. Werkwijze

4.1 Methode

De inventarisatie is uitgevoerd volgens de broedvogel monitoring methode (BMP) van Sovon (Vergeer et al, 2023).

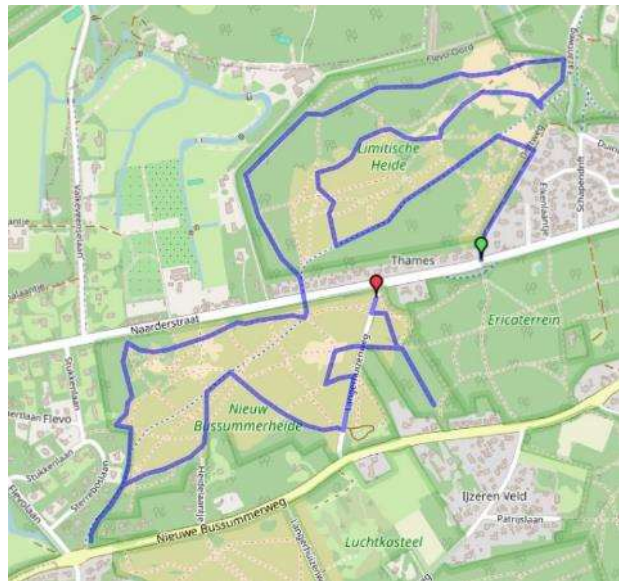
Deze werkt als volgt. In de loop van het broedseizoen worden verschillende bezoeken aan het telgebied gebracht, waarbij alle waarnemingen van mogelijke broedvogels worden ingevoerd via een kaart op een tablet met het programma Avimap van Sovon. Deze waarnemingen worden na het veldbezoek geüpload naar de Sovon -site. Aan het eind van het seizoen wordt het aantal territoria bepaald middels automatische clustering van de waarnemingen per soort. Het resultaat van de berekening is te zien op een stippenkaart, waarbij een stip is gepositioneerd op de vroegste waarneming van de cluster binnen de Sovon -datumgrenzen.

4.2 Route

Het gebied werd volgens een, van te voren vastgestelde, globale route op een dekkende manier doorkruist. Het traject werd wisselend 'met de klok mee' of 'tegen de klok in' gelopen.

Looproute Vliegheide en Luchtkasteel

Looproute Limitische heide en Nieuw Bussummerheide

4.3 Het Weer

Het weer in de eerste helft van 2024, volgens KNMI.

Met een gemiddelde temperatuur van 11,8 °C tegen een langjarig gemiddelde van 9,9 °C was de lente de warmste sinds het begin van de metingen. Het oude record van 11,7 °C dateert van 2007. Alle maanden waren ruim te warm. Maart was recordwarm met een gemiddelde temperatuur van 9,0 °C tegen normaal 6,5 °C. In april was de afwijking het kleinst, 10,8 °C tegen normaal 9,8 °C. Mei was één van de warmste meimaanden sinds het begin van de metingen met een gemiddelde van 15,5 °C tegen normaal 13,4 °C.

De lente was zeer nat met gemiddeld over het land 256 millimeter neerslag tegen een langjarig gemiddelde van 148 millimeter. Hiermee is de lente van 2024 één van de natste sinds 1906, Maart was droog met landelijk gemiddeld 46 millimeter tegen 53 millimeter normaal. April was met gemiddeld 82 mm de op twee na natste aprilmaand sinds het begin van de metingen, normaal valt 40 mm. Mei was de natste meimaand sinds het begin van de metingen met gemiddeld 127 millimeter neerslag tegen 55 millimeter normaal.

De lente was met over het land gemiddeld 504 uren zon somber. Het langjarig gemiddelde is 567 uur. Alle maanden brachten minder zonneschijn dan normaal. Maart was vrij somber met 126 uren zon tegen 145 uur normaal. In april scheen de zon 167 uur zon tegen 195 uur normaal en mei was ook wat somberder dan normaal met 212 uur tegen normaal 225 uur.

5.5. Resultaten

5.1 Vastgestelde soorten vogels en aantal territoria

5.1a Limitische Heide

	9 maart	26 maart	6 april	18 april	4 mei	13 mei	18 mei	1 juni	18 juni	29 juni	aantal territoria
	06:19	05:56	06:08	07:11	05:54	20:05	06:40	07:00	07:04	09:23	
	07:19	07:00	07:27	08:09	07:03	21:03	07:19	08:01	08:03	10:34	
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	avond	ochtend	ochtend	ochtend	dag	
Bonte Vliegenvanger				1			1				2
Boomklover		1	2	2						3	3
Boomkruiper	1	7	2		1	1			2	1	7
Boomleeuwerik				2	3		1	2	1		2
Boompieper			1	2		1	1		2	2	3
Ekster			1								
Fitis					1	1					1
Gaai		1	1						2	2	2
Gekraagde Roodstaart					2		2				2
Goudhaan			2		1						2
Goudvink				1							1
Grasmus											
Groene Specht		1									1
Groenling									2		
Grote Bonte Specht	3	5	3	5	5	3	1	4	2	4	6
Grote Lijster		1									1
Heggenmus	1	4		1					1		5
Holenduif											
Houtduif			1	1				1			1
Koolmees	1	3	6	3	1	2					6
Kuifmees									1	1	
Merel	8	3	7	8	9	9	1		4	1	11
Pimpelmees		1	1	2	2					2	3
Putter				1					1	1	1
Roodborst	5	5	11	9	9	10	5	11	8	3	14
Roodborsttapuit			1			1				1	1
Tjiftjaf		4	2	4	2	2	2	2	3	8	10
Tuinfluitier					1	1				1	3
Vink	2	6	6	4	9	7	2	3	3	5	11
Vuurgoudhaan											1
Winterkoning	4	7	11	5	6	1		2	2	4	11
Zanglijster	1	2	1	1	1	1		1	2		3
Zwarte Kraai		1									
Zwartkop			3	4	5		2	4	4	2	8

Totaal: 121

Limitische Heide

5.1b Nieuw Bussummerheide

	9 maart	26 maart	6 april	18 april	4 mei	13 mei	18 mei	1 juni	18 juni	29 juni	aantal territoria
	06:19	05:56	06:08	07:11	05:54	20:05	06:40	07:00	07:04	09:23	
	07:19	07:00	07:27	08:09	07:03	21:03	07:19	08:01	08:03	10:34	
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	avond	ochtend	ochtend	ochtend	dag	
Bonte Vliegenvanger				1			1				2
Boomklever		1	2	2						3	3
Boomkruiper	1	7	2		1	1			2	1	7
Boomleeuwerik				2	3		1	2	1		2
Boompieper			1	2		1	1		2	2	3
Ekster			1								
Fitis					1	1					1
Gaai		1	1						2	2	2
Gekraagde Roodstaart					2		2				2
Goudhaan			2		1						2
Goudvink				1							1
Grasmus											
Groene Specht		1									1
Groenling									2		
Grote Bonte Specht	3	5	3	5	5	3	1	4	2	4	6
Grote Lijster		1									1
Heggenmus	1	4		1					1		5
Holenduif											
Houtduif			1	1				1			1
Koolmees	1	3	6	3	1	2					6
Kuifmees									1	1	
Merel	8	3	7	8	9	9	1		4	1	11
Pimpelmees		1	1	2	2					2	3
Putter				1					1	1	1
Roodborst	5	5	11	9	9	10	5	11	8	3	14
Roodborsttapuit			1			1				1	1
Tjiftjaf		4	2	4	2	2	2	2	3	8	10
Tuinfluits					1	1				1	3
Vink	2	6	6	4	9	7	2	3	3	5	11
Vuurgoudhaan										1	
Winterkoning	4	7	11	5	6	1		2	2	4	11
Zanglijster	1	2	1	1	1	1		1	2		3
Zwarte Kraai		1									
Zwartkop			3	4	5		2	4	4	2	8

Totaal: 121

Nieuw Bussummer Heide

5.1c Vliegheide

	10 maart	23 maart	6 april	20 april	5 mei	17 mei	18 mei	1 juni	15 juni	29 juni	29 juni	aantal territoria
	07:30	06:54	07:12	07:31	06:50	20:25	06:23	05:37	06:52	05:46	05:46	
	08:03	07:27	07:42	08:23	07:33	21:09	07:03	06:09	07:33	06:14	07:22	
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	ochtend	zonop	avond	ochtend	ochtend	ochtend	-	ochtend	
Appelvink	1			1								2
Boomleeuwerik	2	2		2	1				1	2	2	2
Boompieper					1		2	1	2			2
Fitis			2	1	1	2	2					3
Gaai							1					
Grasmus					1				1			1
Graspieper							1					1
Groene Specht							1					1
Grote Bonte Specht	1					1	1	1	1	1	1	1
Grote Lijster									1			
Heggenmus											1	1
Holenduif												
Kleine Bonte Specht			1	1	1							1
Kneu						1	1		1			1
Koolmees			3	2	1							3
Merel		2	1	3	3		1	1	2	1	1	5
Pimpelmees	2		2	1	2		1					3
Putter					1		1					1
Roodborst				1	1		1					1
Roodborsttapuit	1	1	1	1								1
Tjiftjaf			1		1					2	2	3
Torenavk			1									
Veldleeuwerik									1			
Vink		2			1	1	3	2	3			4
Winterkoning		1	1									
Zanglijster											1	
Zwarte Kraai					1							1
Zwartkop				1	1						2	3

Totaal: 41

Vliegheide

5.1d Luchtkasteel

	10 maart	23 maart	6 april	20 april	5 mei	17 mei	18 mei	1 juni	15 juni	29 juni	aantal territoria
	06:46 07:30	06:16 06:51	06:03 07:11	06:19 07:31	05:57 07:56	21:09 22:04	07:05 07:55	06:10 07:03	06:10 06:51	06:15 07:20	
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	avond	ochtend	ochtend	ochtend	ochtend	
Appelvink	1				1						1
Boomkruiper				1			1			1	1
Buizerd		1		1					1		1
Fitis			2	3	4	2		4	2		7
Gaai							2				
Goudhaan				1	1						1
Goudvink		1	2	3	1		1			1	3
Grasmus				2	2	1	2	1		1	2
Groene Specht				1						1	1
Groenling				1							1
Grote Bonte Specht	1	2	3		2		1	1	3	1	3
Havik	1		1		1		1			1	1
Heggenmus	4	3	4		3					3	4
Houtduif											
Kneu				2	6	2	5	1	1	7	7
Koolmees	3	1	1	6	5		2				6
Merel	1	2	6	4	12	4	4	4	3		12
Pimpelmees	1		1	3	1		2	3	1		3
Putter				1					1	2	2
Roodborst	2	4	7	7	6	5	2	1			7
Roodborsttapuit			2				1		1		1
Sperwer		1									
Tjiftjaf		1	2	5	5		1	2	3	4	5
Tuinfluitier				2	9	3	2	1		2	9
Vink	1	1		5	3		2	2	1	2	5
Winterkoning	2	1	5	5	5		2	3	3	6	7
Zanglijster	3		4		4	3	2	1	1	4	4
Zwarte Kraai			4		1						1
Zwartkop			1	7	8		6	5	3	2	8

Totaal: 103

Luchtkasteel

5.1e Niet - broedvogels

Behalve de besproken broedvogels zijn tijdens de tellingen ook niet-broedvogels genoteerd. Hieronder een opsomming van de soorten die tijdens de tellingen foeragerend of zingend zijn aangetroffen. Alleen in het Luchtkasteel hebben een aantal zoogdieren zich laten zien.

Limitische Heide

	9 maart	26 maart	6 april	18 april	4 mei	13 mei	18 mei	1 juni	18 juni	29 juni
	06:19	05:56	06:08	07:11	05:54	20:05	06:40	07:00	07:04	09:23
	07:19	07:00	07:27	08:09	07:03	21:03	07:19	08:01	08:03	10:34
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	avond	ochtend	ochtend	ochtend	dag
Ekster			1							
Grasmus										
Groenling									2	
Holenduif										
Kuifmees									1	1
Vuurgoudhaan										1
Zwarte Kraai		1								

Nieuw Bussummerheide

	9 maart	26 maart	6 april	12 april	18 april	4 mei	13 mei	18 mei	18 mei	1 juni	18 juni	29 juni
	07:19	07:00	07:32	11:20	06:03	07:04	21:04	05:07	05:23	08:05	06:01	08:43
	08:13	07:47	08:55	11:22	07:10	08:20	21:47	06:38	06:05	08:57	07:03	10:53
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	-	zonop	ochtend	avond	zonop	zonop	ochtend	ochtend	ochtend
Buizerd	1											
Ekster	1											
Gaai		1										
Grauwe Vliegenvanger						1						
Groenling			1								1	
Holenduif												
Spreeuw			1									

Vliegheide

	10 maart	23 maart	6 april	20 april	5 mei	17 mei	18 mei	1 juni	15 juni	29 juni	29 juni
	07:30	06:54	07:12	07:31	06:50	20:25	06:23	05:37	06:52	05:46	05:46
	08:03	07:27	07:42	08:23	07:33	21:09	07:03	06:09	07:33	06:14	07:22
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	ochtend	zonop	avond	ochtend	ochtend	ochtend	-	ochtend
Gaai							1				
Grote Lijster									1		
Holenduif											
Torenvalk			1								
Veldleeuwerik									1		
Winterkoning		1	1								
Zanglijster											1

Luchtkasteel

	10 maart	23 maart	6 april	20 april	5 mei	17 mei	18 mei	1 juni	15 juni	29 juni
	06:46	06:16	06:03	06:19	05:57	21:09	07:05	06:10	06:10	06:15
	07:30	06:51	07:11	07:31	07:56	22:04	07:55	07:03	06:51	07:20
bezoeknr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bezoektype	zonop	zonop	zonop	zonop	zonop	avond	ochtend	ochtend	ochtend	ochtend
Gaai							2			
Houtduif										
Sperwer		1								

Overige soorten (alleen op het Luchtkasteel waargenomen)

Haas			1							
Ree		3	2		1	3		1	1	
Vos								1		

5.2 Vergelijk tussen 2024 en 2001/2021

	Limitische Heide		Nieuw Bussummerheide		Vliegheide		Luchtkasteel	
	2001	2024	2001	2024	2001	2024	2021	2024
Appelvink						2		1
Bonte Vliegenvanger		2		1				
Boomklever	5	3	3	2	3			
Boomkruiper	3	7	2	2	4			1
Boomleeuwerik	3	2	2	2	2	2		
Boompieper	4	3	6	2	6	2	1	
Buizerd	1		1		1			1
Ekster	1		1		2			
Fazant	2							
Fitis		1	8	7	2	3	8	7
Gaai	4	2	1		2		1	
Gekraagde Roodstaart		2						
Goudhaan	5	2	1	4	2			1
Goudvink		1					2	3
Grasmus				3		1	4	2
Graspieper						1		
Groene Specht	2	1	1	2	1	1		1
Groenling							2	1
Grote Bonte Specht	8	6	2	6	2	1	3	3
Grote Lijster		1					1	
Havik							1	1
Heggenmus		5		1		1	5	4
Houtduif	2	1	2	5	3		1	
Kleine Bonte Specht						1		
Kneu				1		1	9	7
Koolmees	9	6	7	8	7	3	5	6
Kuifmees				1	2			
Matkop	1							
Merel	11	11	17	15	6	5	9	12
Pimpelmees	3	3	4	6	3	3	3	3
Putter		1		1		1	1	2
Roodborst	12	14	17	6	7	1	4	7
Roodborsttapuit	1	1	3	3		1	3	1
Spreeuw							1	
Staartmees			1		1			
Tjiftjaf	3	10	3	4	2	3	4	5
Tuinfluits		3		1			9	9
Vink	10	11	5	8	9	4	6	5
Wilde eend	1		1					
Wielewaal							1	
Winterkoning	2	11	2	9	4		6	7
Zanglijster	3	3	5	3	2		6	4
Zwarte Kraai	1			1	1	1	1	1
Zwarte Mees	2		2					
Zwartkop	4	8	2	8	2	3	7	8
Totaal:	103	121	99	112	76	41	104	103
Aantal soorten	26	27	25	27	24	21	27	26

Broedvogels Limitische Heide, Nieuw Bussummerheide, Vliegheide en Luchtkasteel in 2024

	Totaal incl. Luchtkasteel		Totaal excl. Luchtkasteel		Vergelijk 2024 tov 2001/2021	
	2001/2021	2024	2001	2024	incl. Luchtkasteel	excl. Luchtkasteel
Appelvink		3		2	3	2
Bonte Vliegenvanger		3		3	3	3
Boomklever	11	5	11	5	-6	-6
Boomkruiper	9	10	9	9	1	
Boomleeuwerik	7	6	7	6	-1	-1
Boompieper	17	7	16	7	-10	-9
Buizerd	3	1	3		-2	-3
Ekster	4		4		-4	-4
Fazant	2		2		-2	-2
Fitis	18	18	10	11		1
Gaai	8	2	7	2	-6	-5
Gekraagde Roodstaart		2		2	2	2
Goudhaan	8	7	8	6	-1	-2
Goudvink	2	4		1	2	1
Grasmus	4	6		4	2	4
Graspieper		1		1	1	1
Groene Specht	4	5	4	4	1	
Groenling	2	1			-1	
Grote Bonte Specht	15	16	12	13	1	1
Grote Lijster	1	1		1		1
Havik	1	1				
Heggenmus	5	11		7	6	7
Houtduif	8	6	7	6	-2	-1
Kleine Bonte Specht		1		1	1	1
Kneu	9	9		2		2
Koolmees	28	23	23	17	-5	-6
Kuifmees	2	1	2	1	-1	-1
Matkop	1		1		-1	-1
Merel	43	43	34	31		-3
Pimpelmees	13	15	10	12	2	2
Putter	1	5		3	4	3
Roodborst	40	28	36	21	-12	-15
Roodborsttapuit	7	6	4	5	-1	1
Spreeuw	1				-1	
Staartmees	2		2		-2	-2
Tjiftjaf	12	22	8	17	10	9
Tuinfluiters	9	13		4	4	4
Vink	30	28	24	23	-2	-1
Wilde eend	2		2		-2	-2
Wielewaal	1				-1	
Winterkoning	14	27	8	20	13	12
Zanglijster	16	10	10	6	-6	-4
Zwarte Kraai	3	3	2	2		
Zwarte Mees	4		4		-4	-4
Zwartkop	15	27	8	19	12	11
Totaal:	382	377	278	274	-5	-4

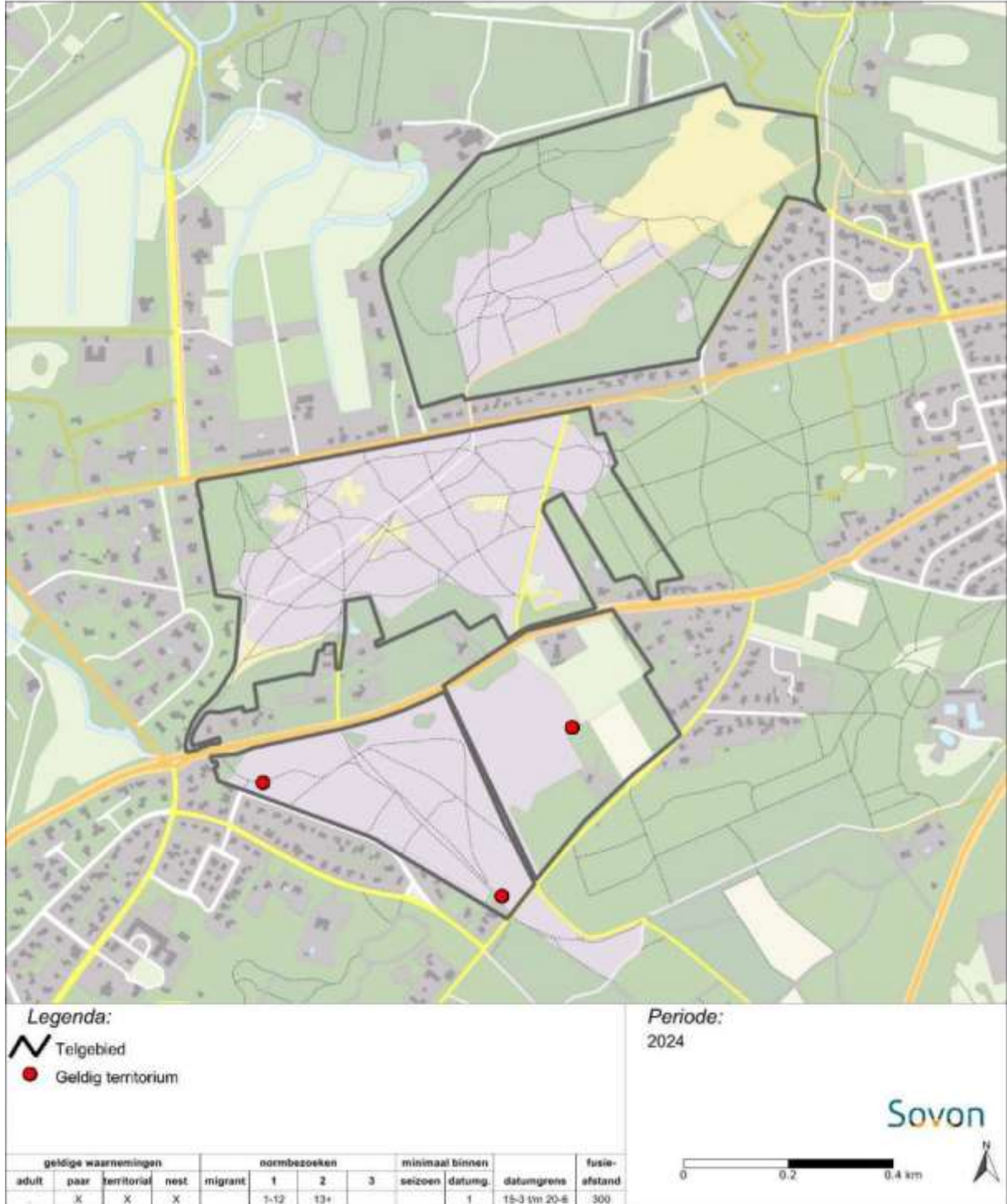
Aantal soorten	40	37	29	34
----------------	----	----	----	----

Aantal toegenomen territoria	17	19
Aantal afgenomen territoria	22	19
Aantal gelijk gebleven territoria	6	7

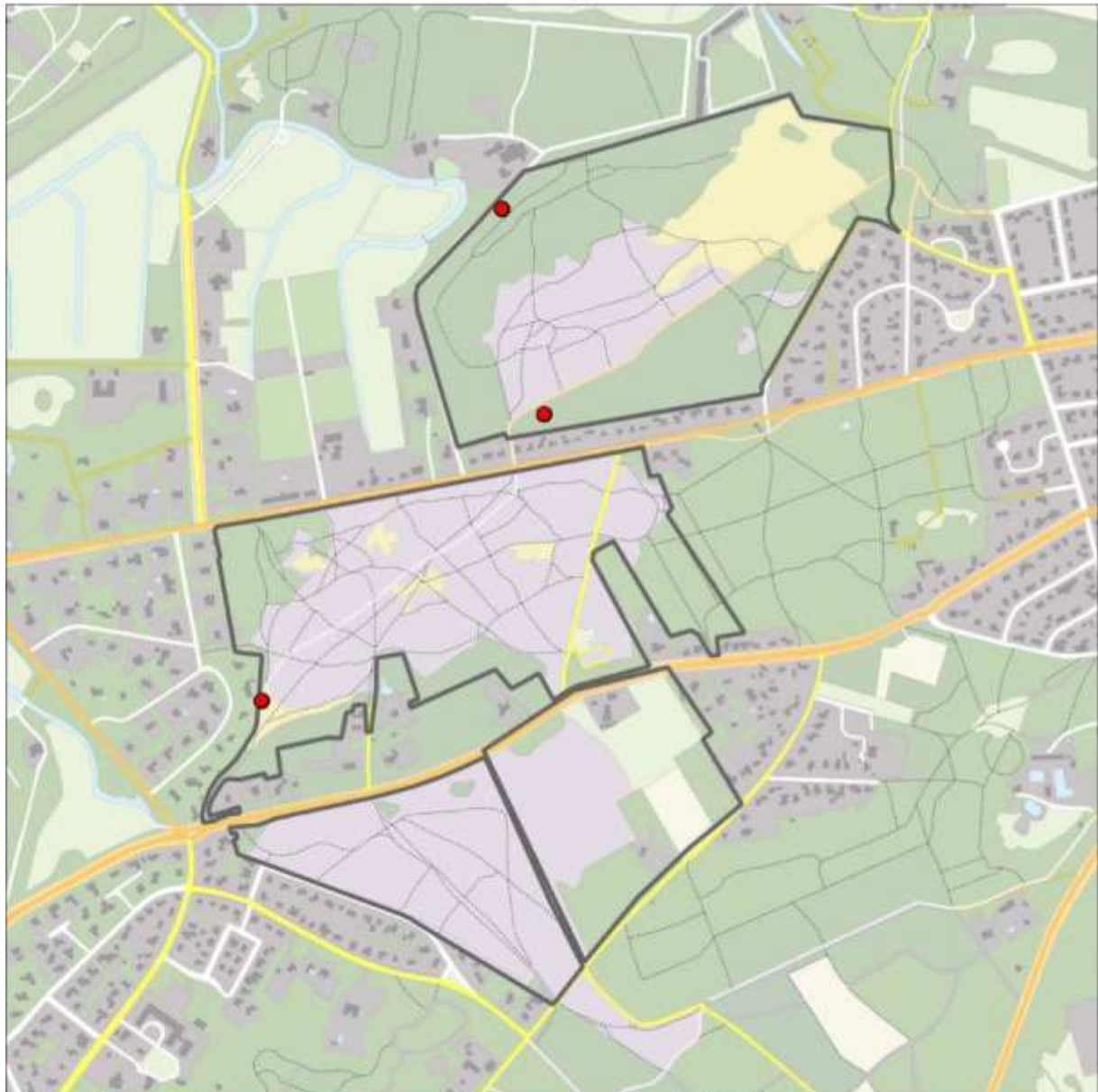
5.3 Territoriumkaarten broedvogels

In deze paragraaf zijn de waargenomen broedvogels per soort aangegeven. Elke stip op de stippenkaartjes staat in het centrum van het territorium. De volgorde is die zoals door Sovon wordt gehanteerd.

Appelvink 3 territoria

Bonte Vliegenvanger 3 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

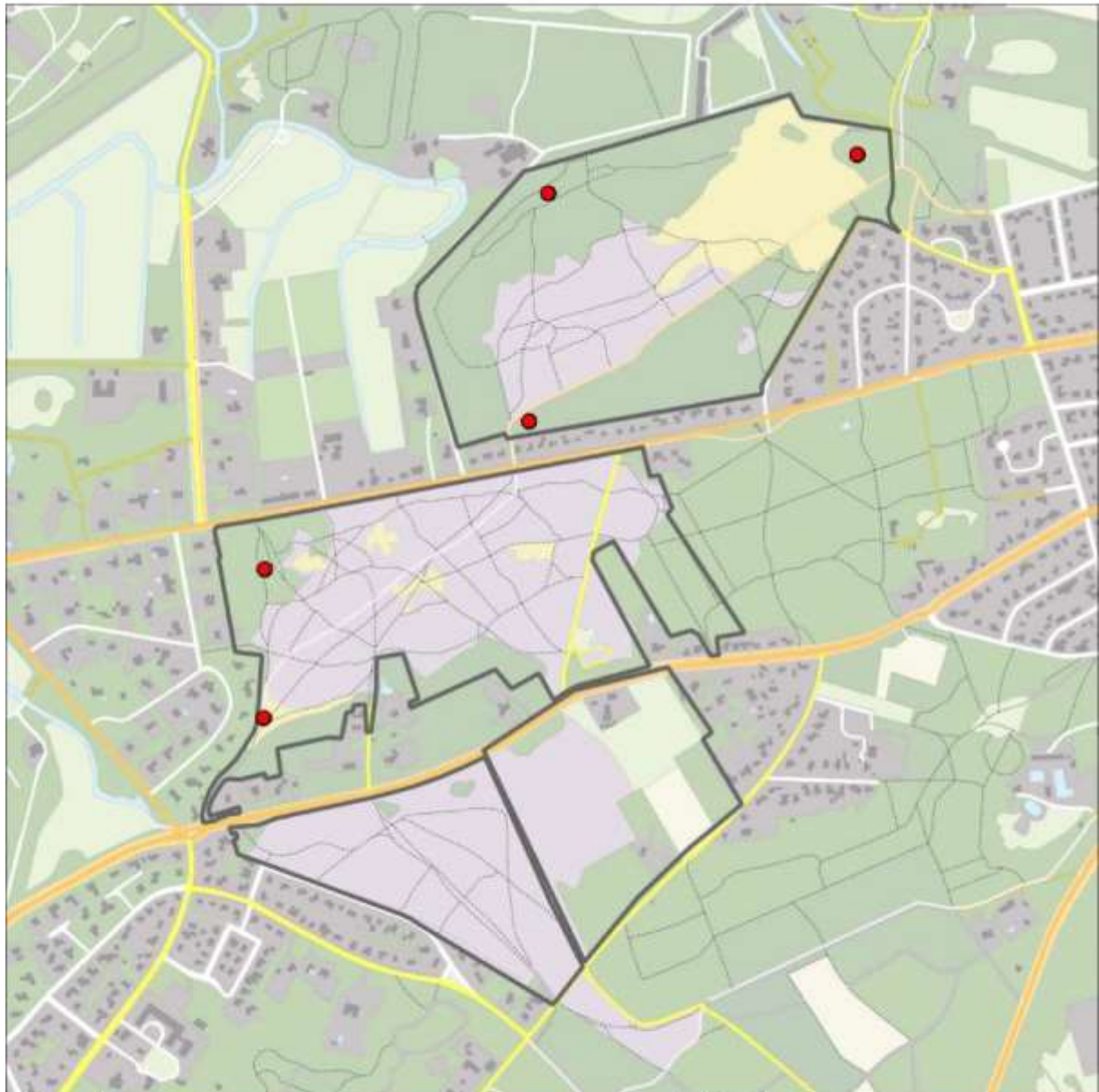
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	afstand
-	-	X	X	JA	1-6	7-10	11+	1	20-4 t/m 15-6	200

0 0.2 0.4 km

Sovon

Boomklever 5 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

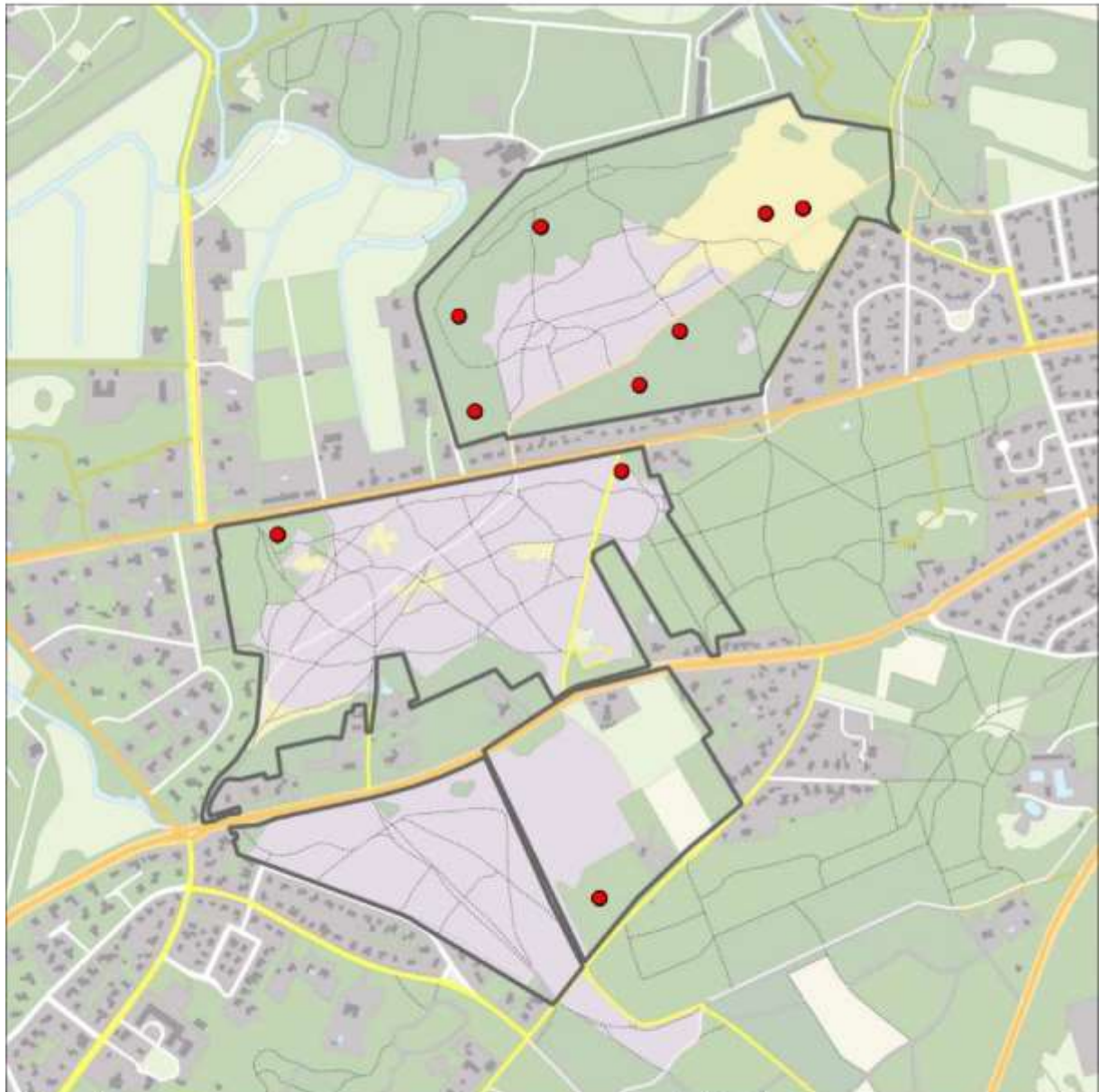
geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial	nest		1	2	3	seizoen	datumgrens	
	X	X	X		1-6	7-10	11+	1	15-21m 31-5	300

0 0.2 0.4 km

Sovon

Boomkruiper 10 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

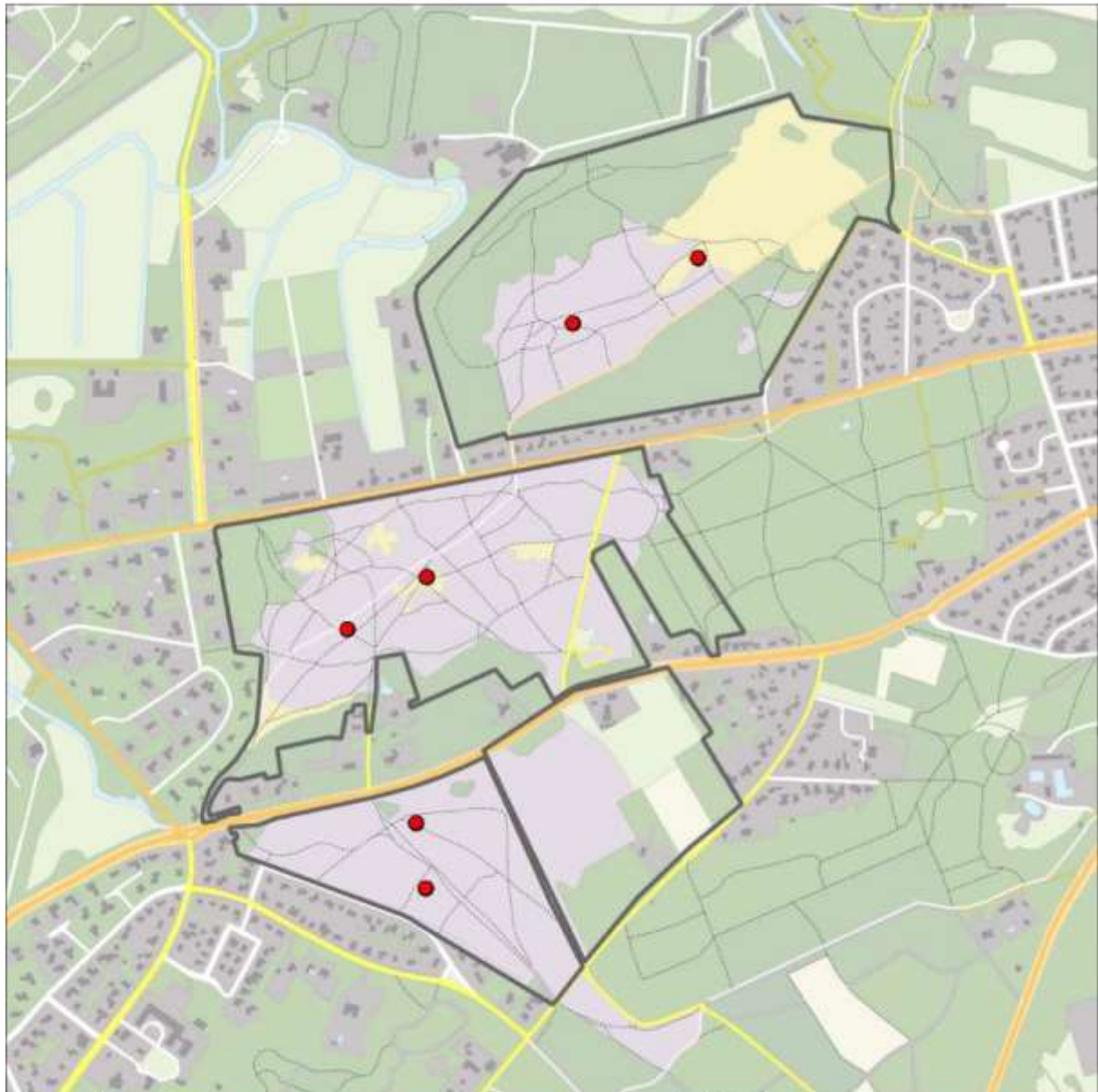
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	afstand
-	-	X	X	-	1-9	10-13	14+	1	1-2 t/m 20-6	200

0 0.2 0.4 km

Sovon

Boomleeuwerik 6 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

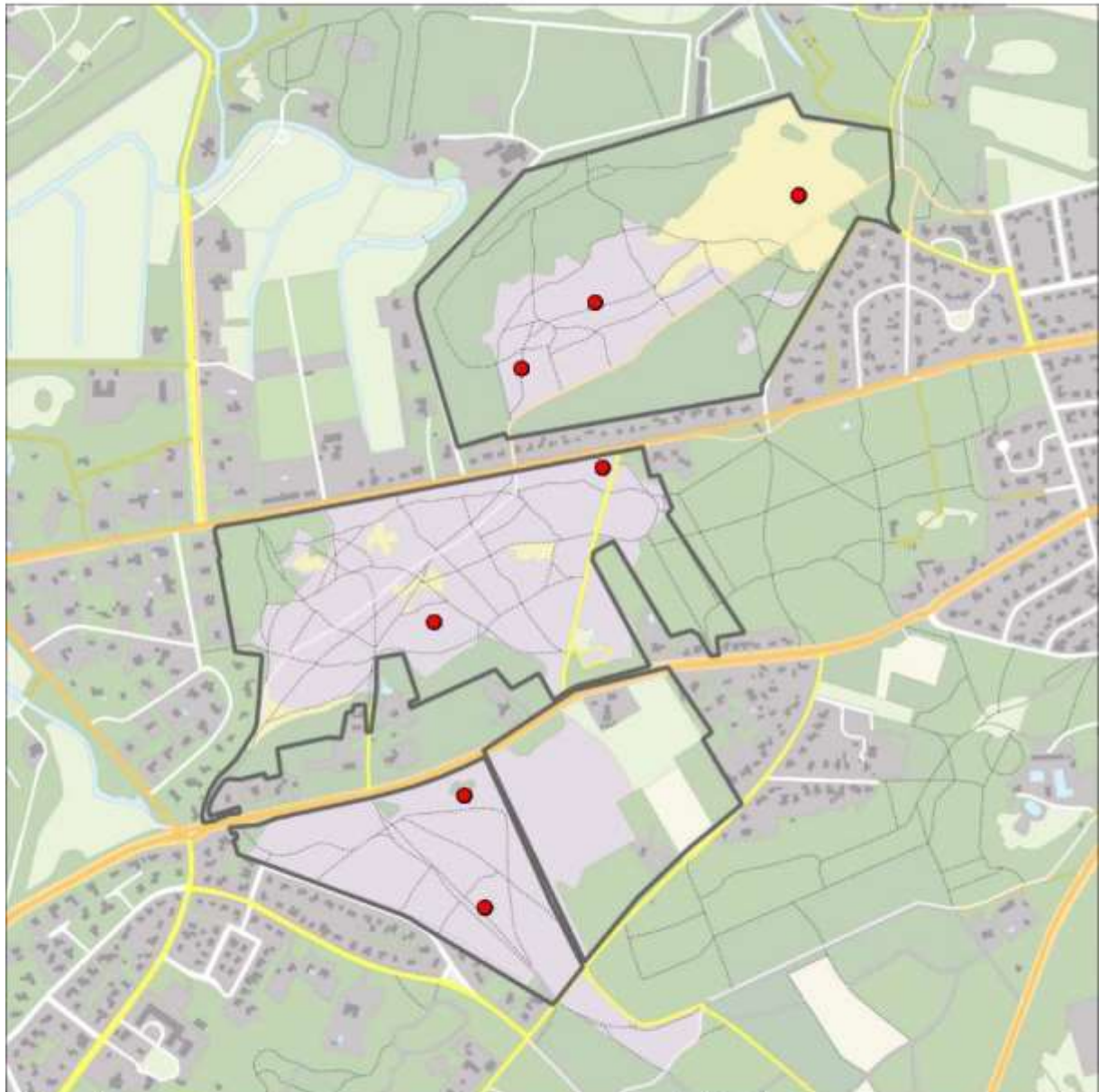
geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial	nest		1	2	3	seizoen	datumgrens	
X	X	X	X	JA	1-3	4-7	8+	1	15-3 (m 20-E	300

Sovon

Boompieper 7 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

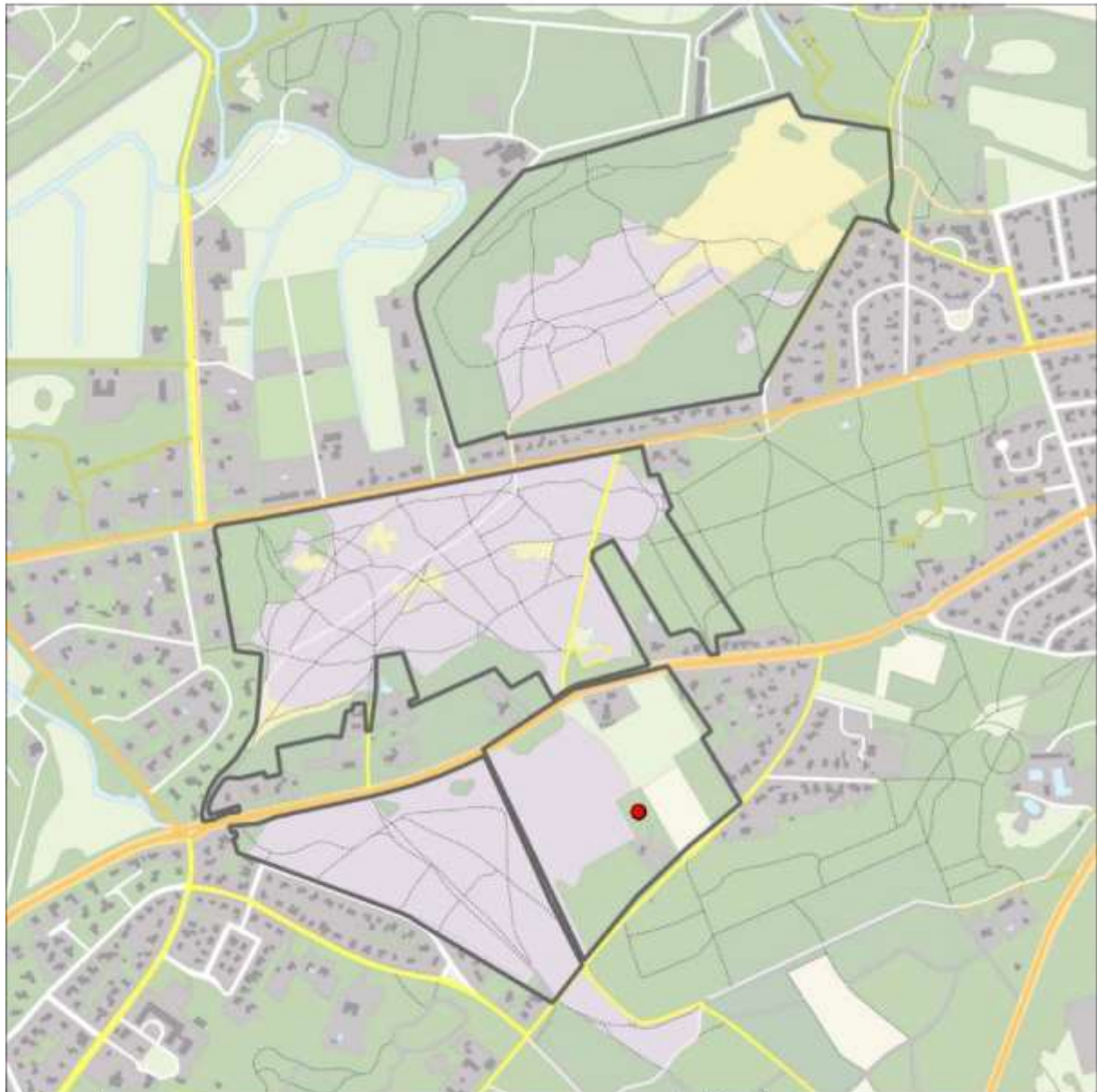
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
		X	X	JA	1-6	7-10	11+	1	15-4 t/m	10-7	200

0 0.2 0.4 km

Sovon

Buizerd 1 territorium

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

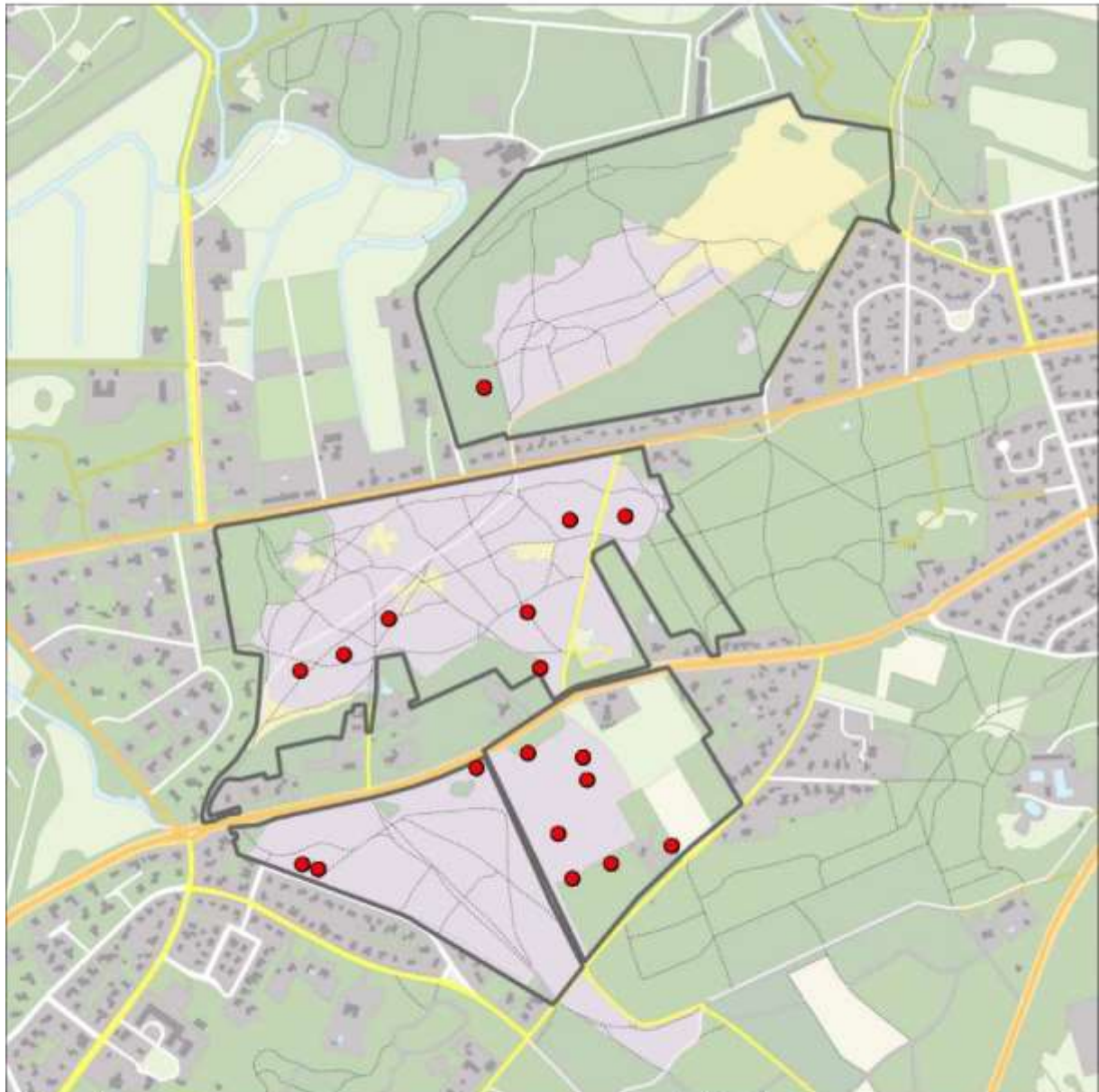
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen		datumg.	datumgrens
	X	X	X					3	2	1-2 tm 15-7	1000
								2	2	1-2 tm 15-7	1000

Sovon

Fitis 18 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

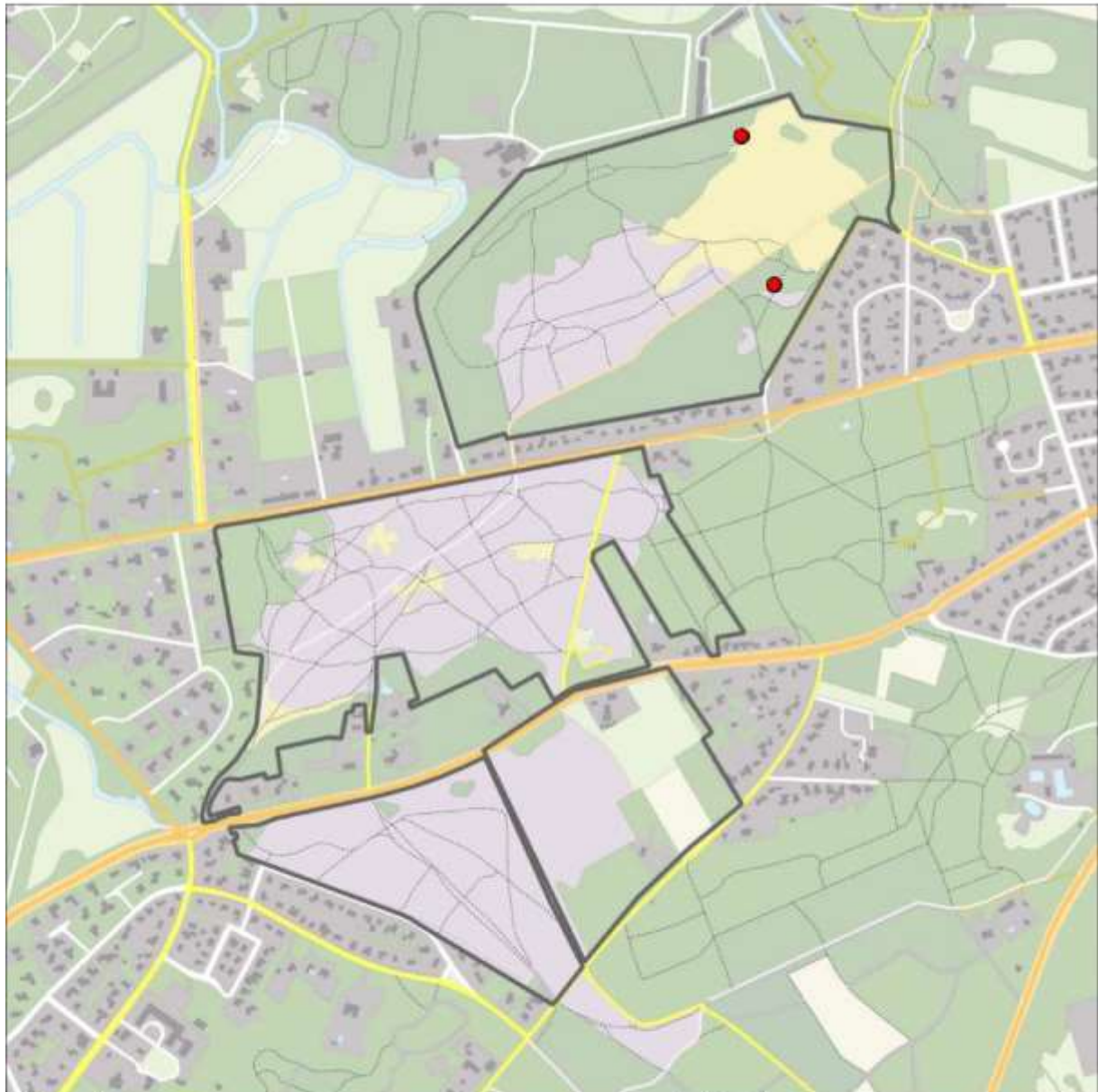
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
		X	X	JA	1-6	7-10	11+	1	15-4 t/m 30-6	100	

0 0.2 0.4 km

Sovon

Gaai 2 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

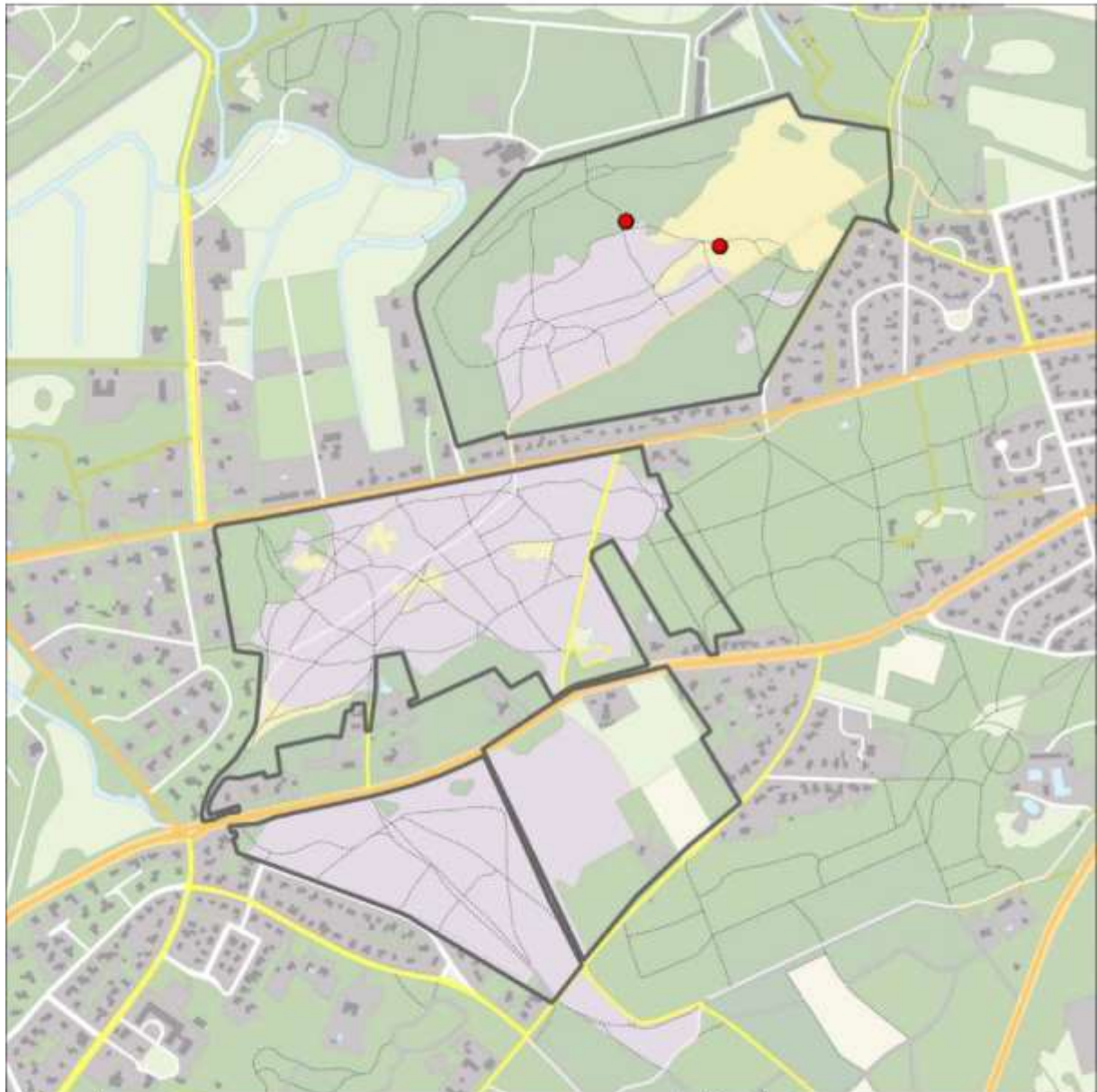
geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial	nest		1	2	3	seizoen	datumgrens	
X	X	X	X					2	1-4 tm 10-7	500

Sovon

Gekraagde Roodstaart 2 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

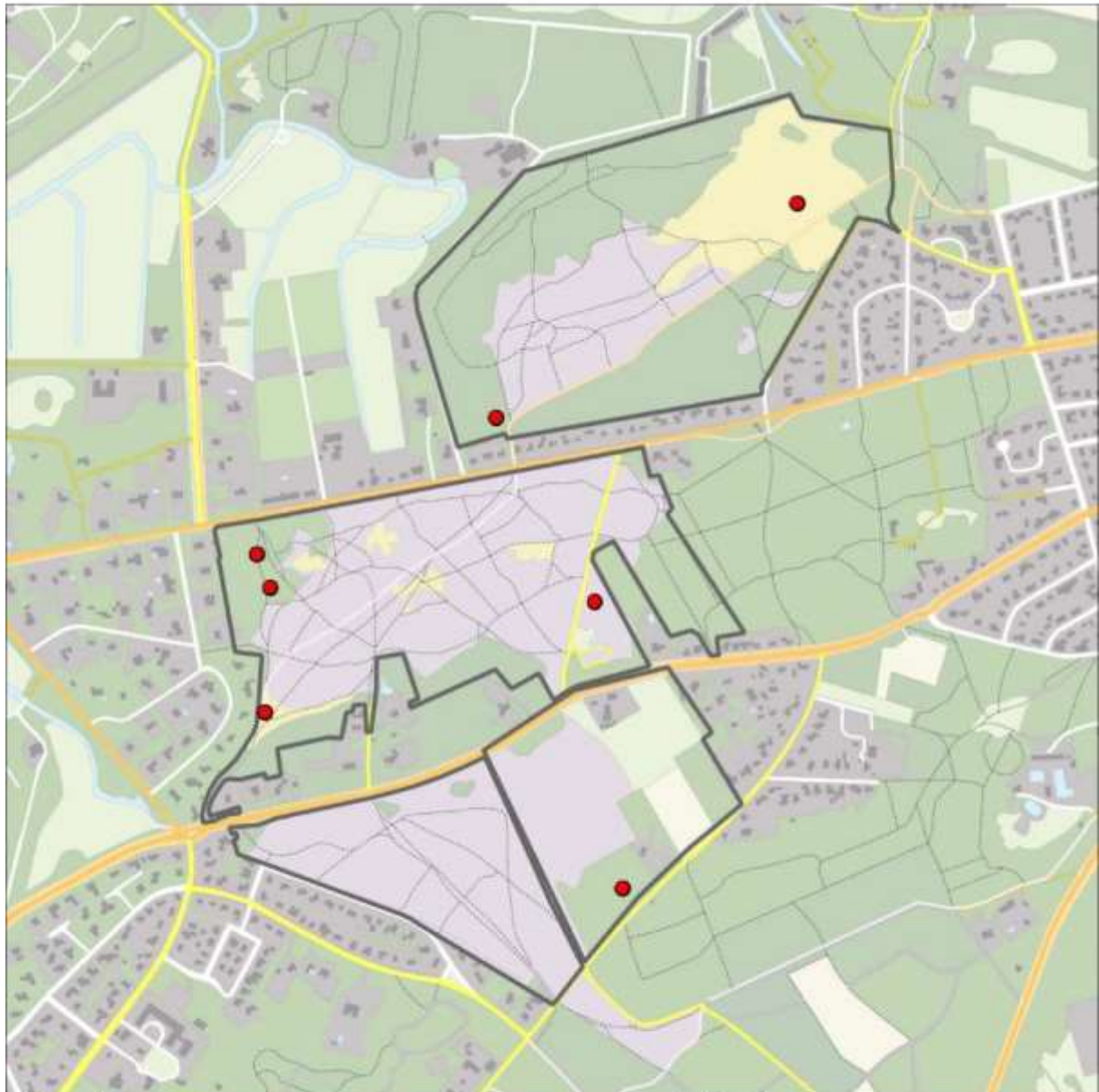
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	afstand
-	-	X	X	JA	1-6	7-13	14+	1	30-4 t/m 30-6	200

Sovon

Goudhaan 7 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

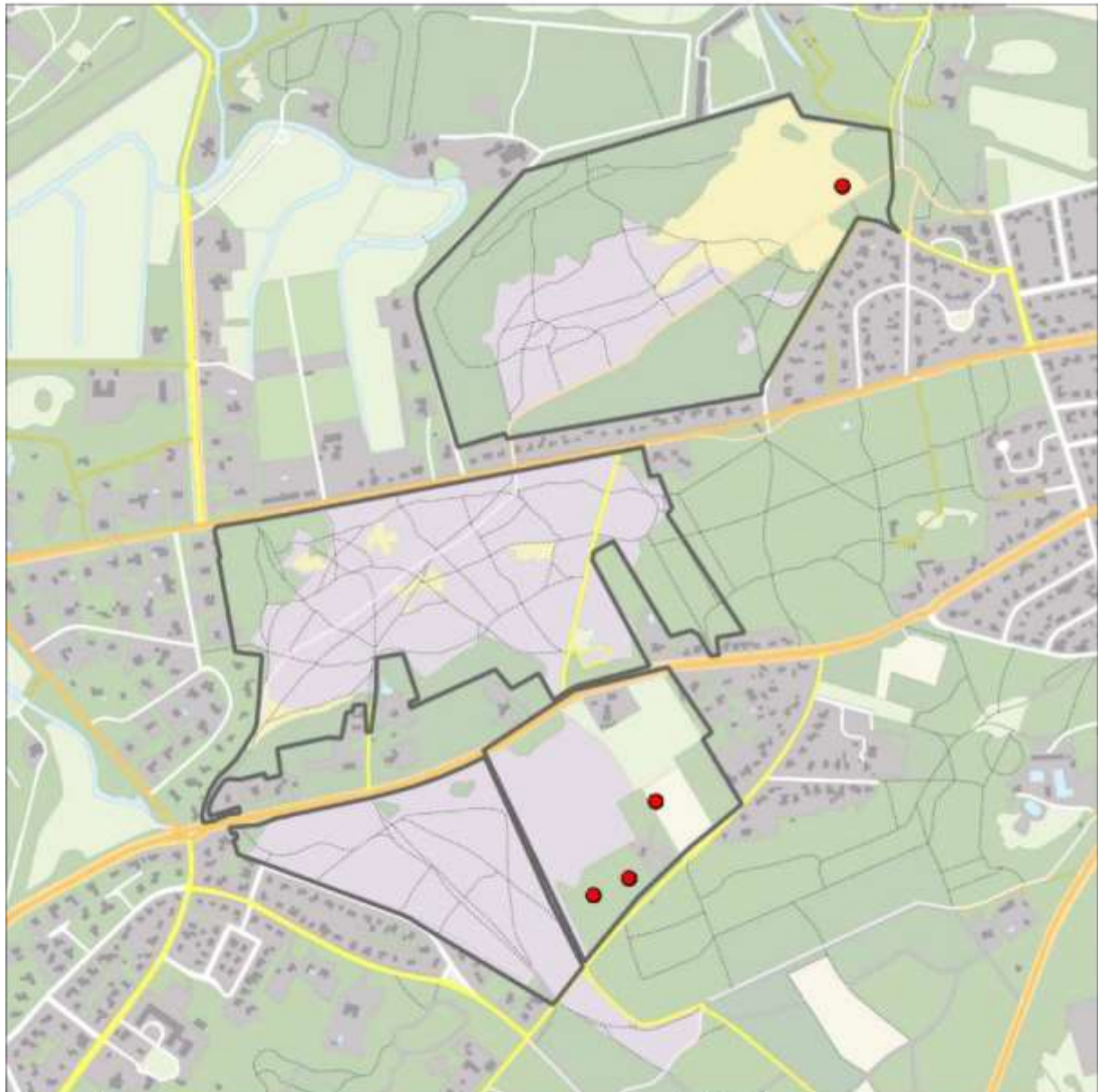
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
		X	X		1-12	13+		1	10-4 t/m 30-6	100

Sovon

Goudvink 4 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

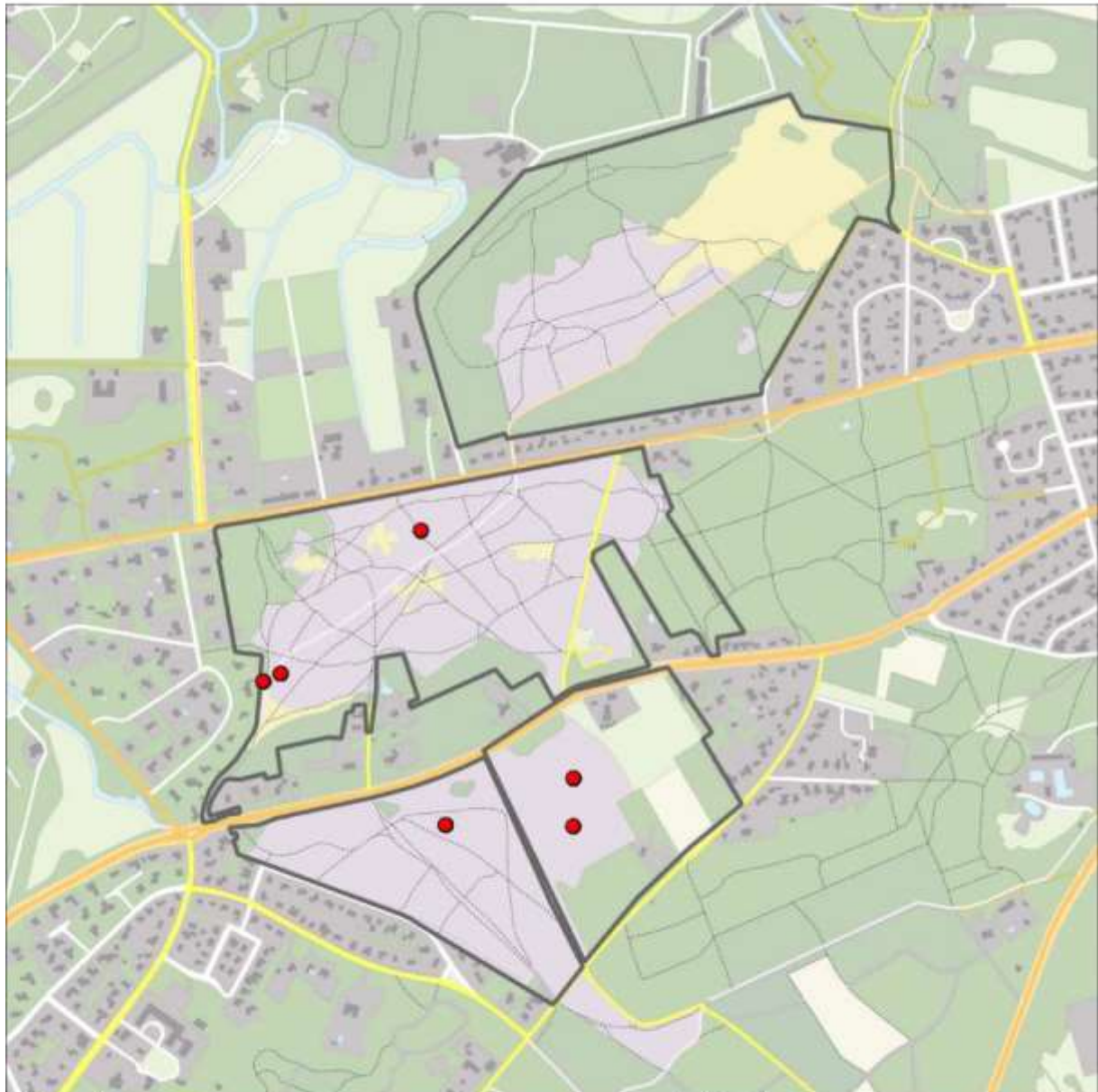
geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial	nest		1	2	3	seizoen	datumgrens	
X	X	X	X					1	1-4 tm 31-7	500

0 0.2 0.4 km

Sovon

Grasmus 6 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

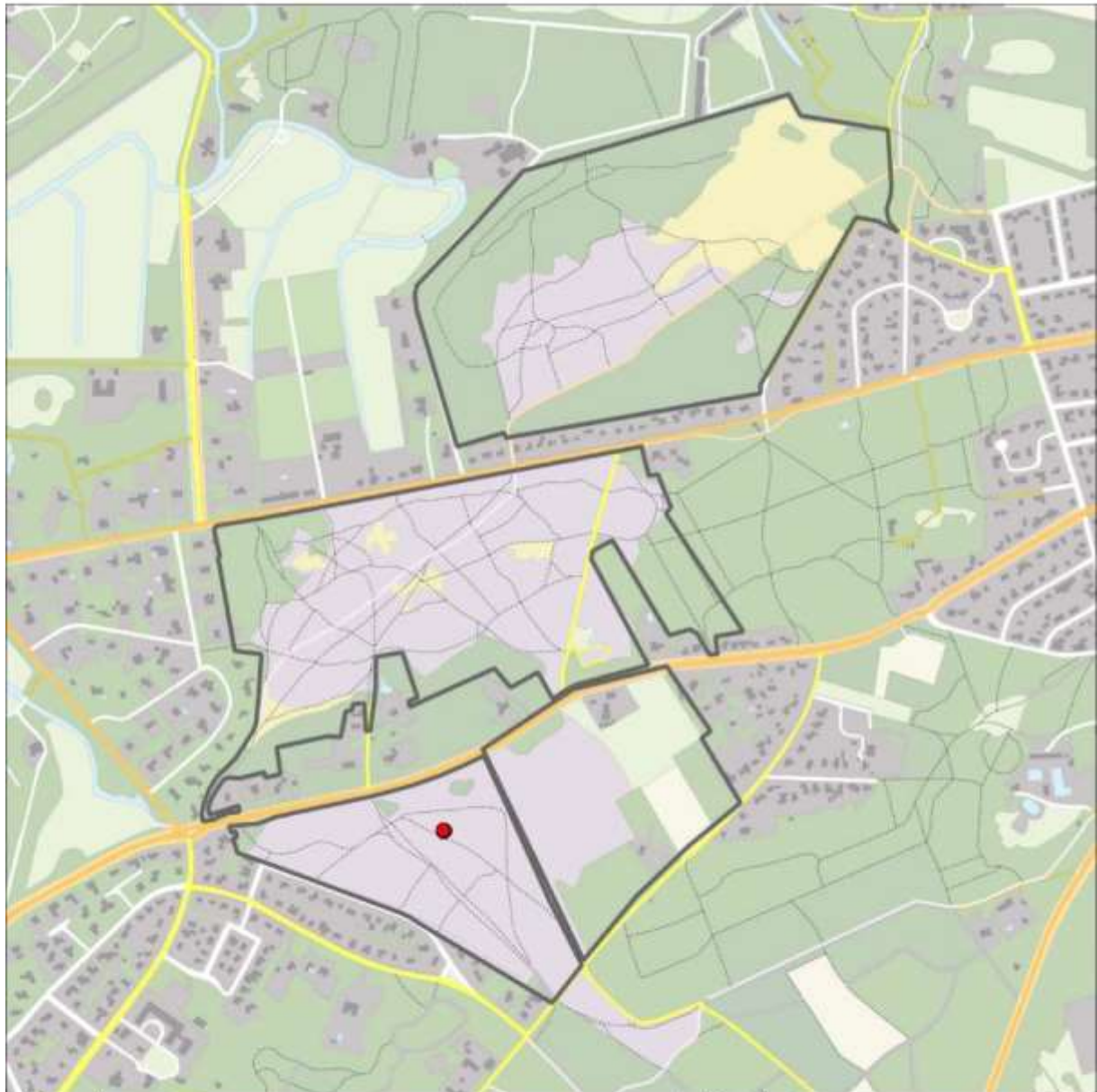
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
-	-	X	X	JA	1-6	7-10	11+	1	25-4 t/m	10-7	200

Sovon

Graspieper 1 territorium

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

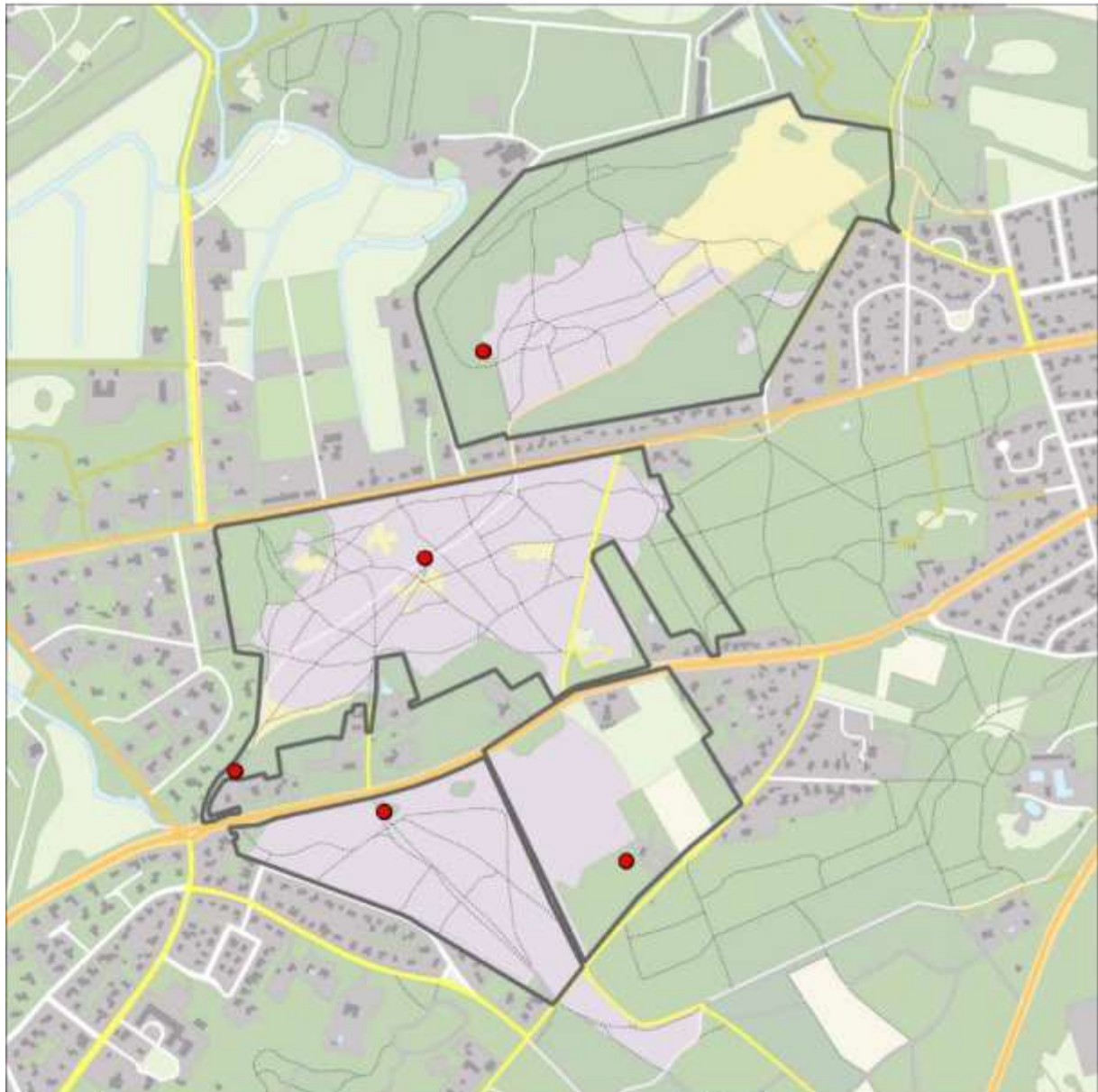
Periode:
2024

geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand	
adult	paar	territoriaal	nest		1	2	3	seizoen	datumg.		datumgrens
-	-	X	X	JA	1-8	10-13	14+		1	1-4 t/m 30-6	300
X	X	-	-	JA	1-9	10-13	14+		1	15-6 t/m 30-6	300

Sovon

Groene Specht 5 territoria

Legenda:

- Telgebied
- Geldig territorium

Periode:
2024

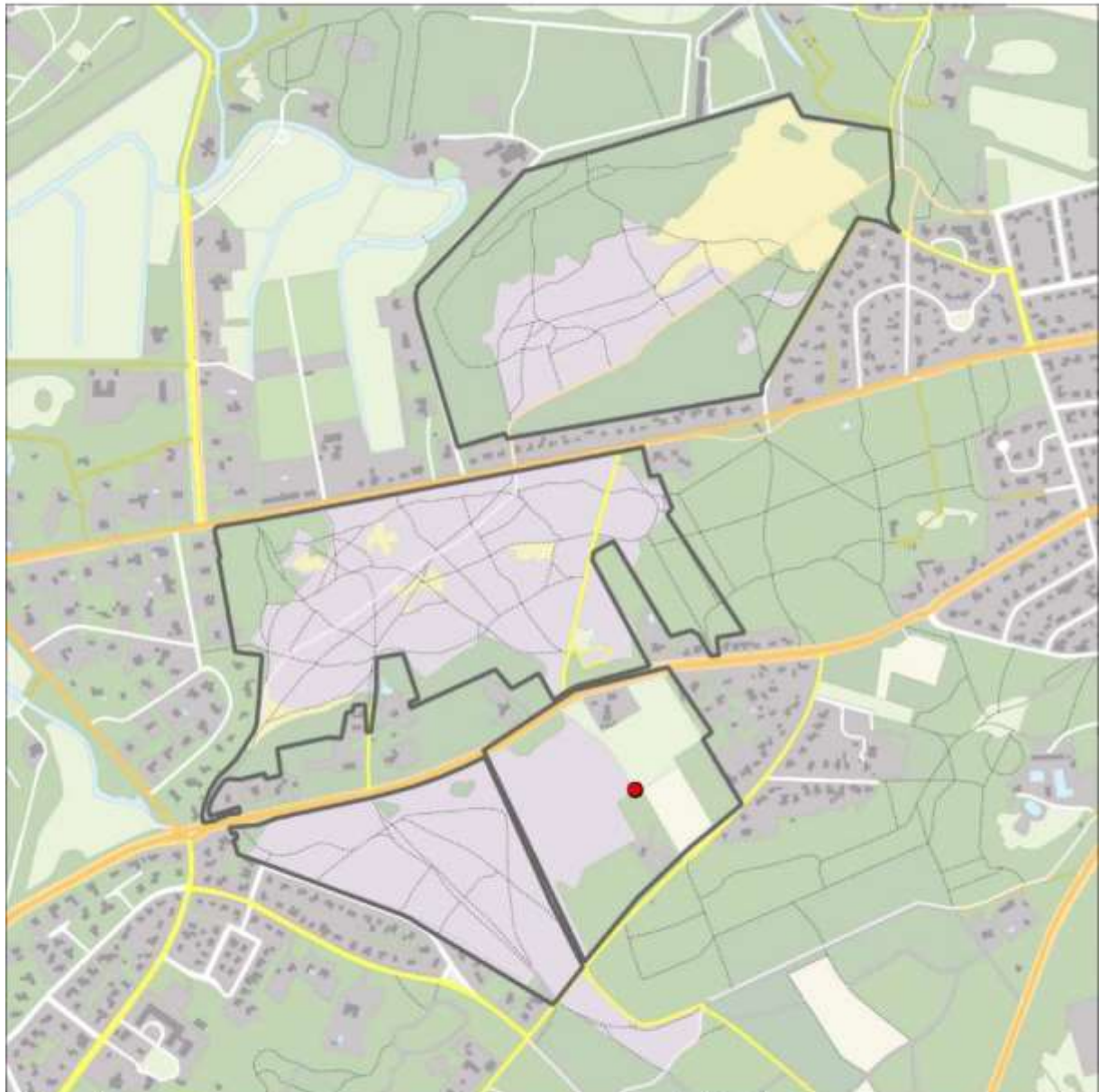
geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial	nest		1	2	3	seizoen	datumgrens	
X	X	X	X		1-12	13+		1	1-3 tm 31-5	1000

0 0.2 0.4 km

Sovon

Groenling 1 territorium

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

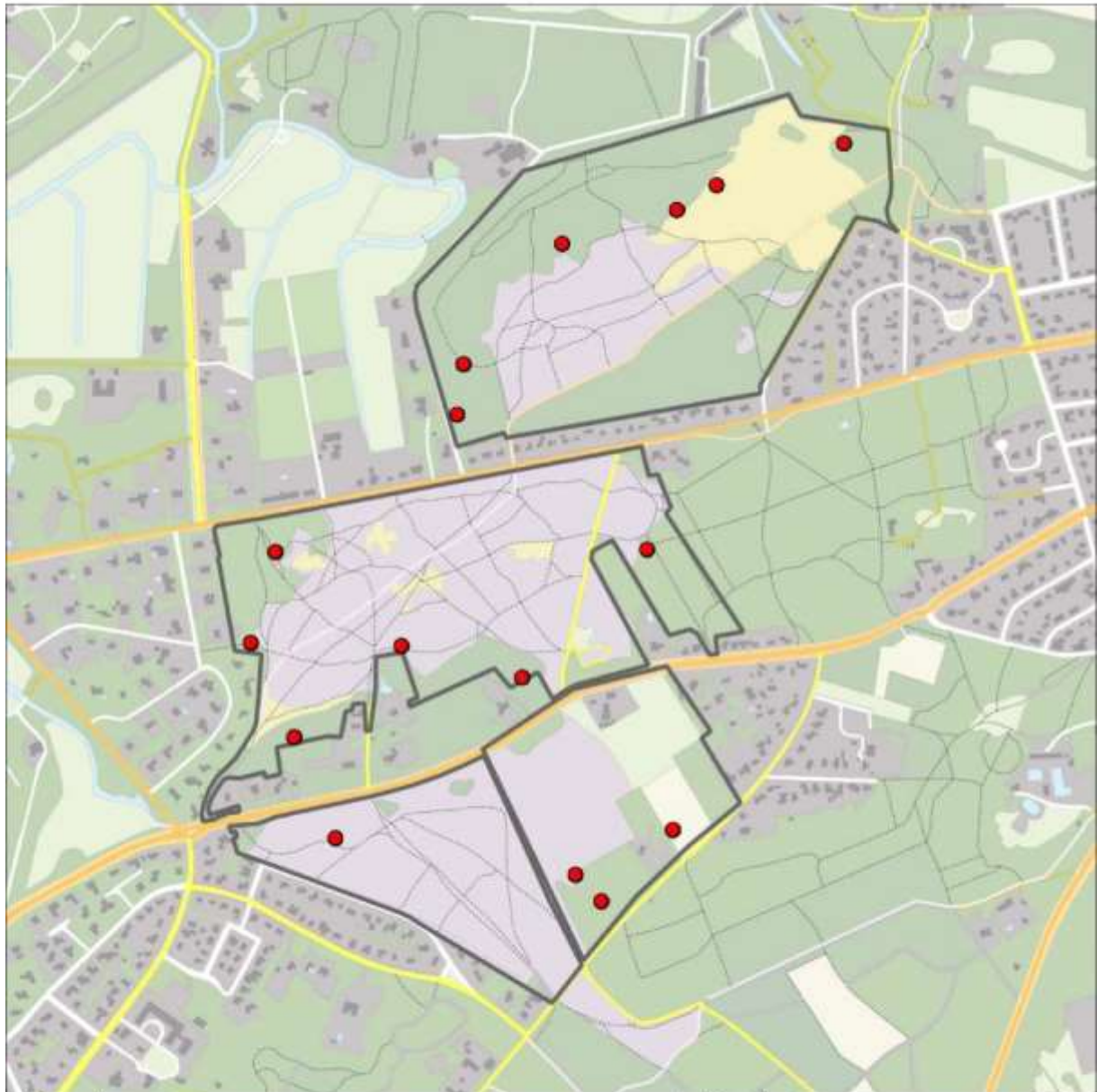
geldige waarnemingen			normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
	X	X	X					1	15-4 t/m 20-6	300

0 0.2 0.4 km

Sovon

Grote Bonte Specht 16 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

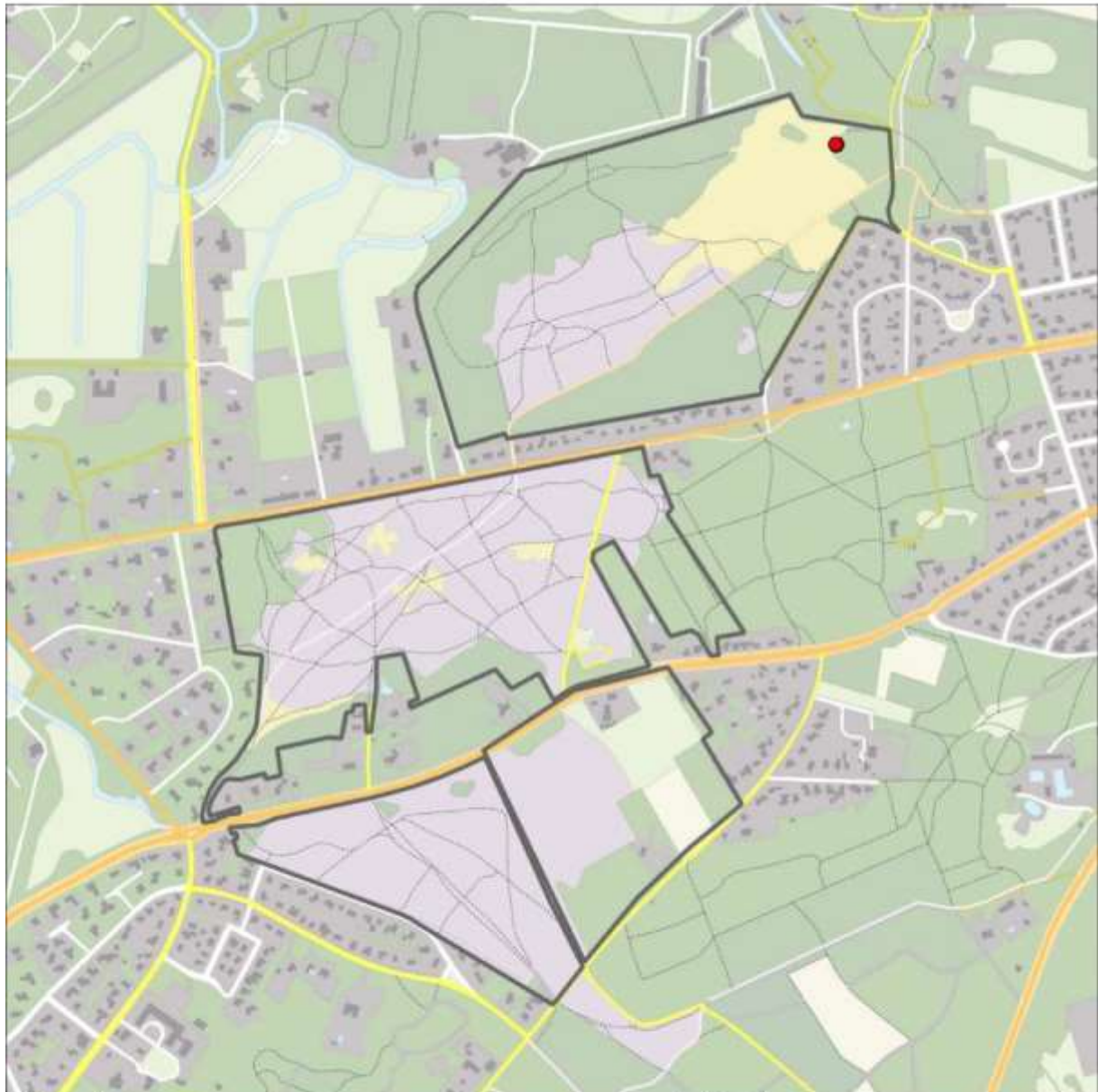
geldige waarnemingen			normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
	X	X	X		1-12	13+		1	1-3 tm 30-6	500

0 0.2 0.4 km

Sovon

Grote Lijster 1 territorium

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

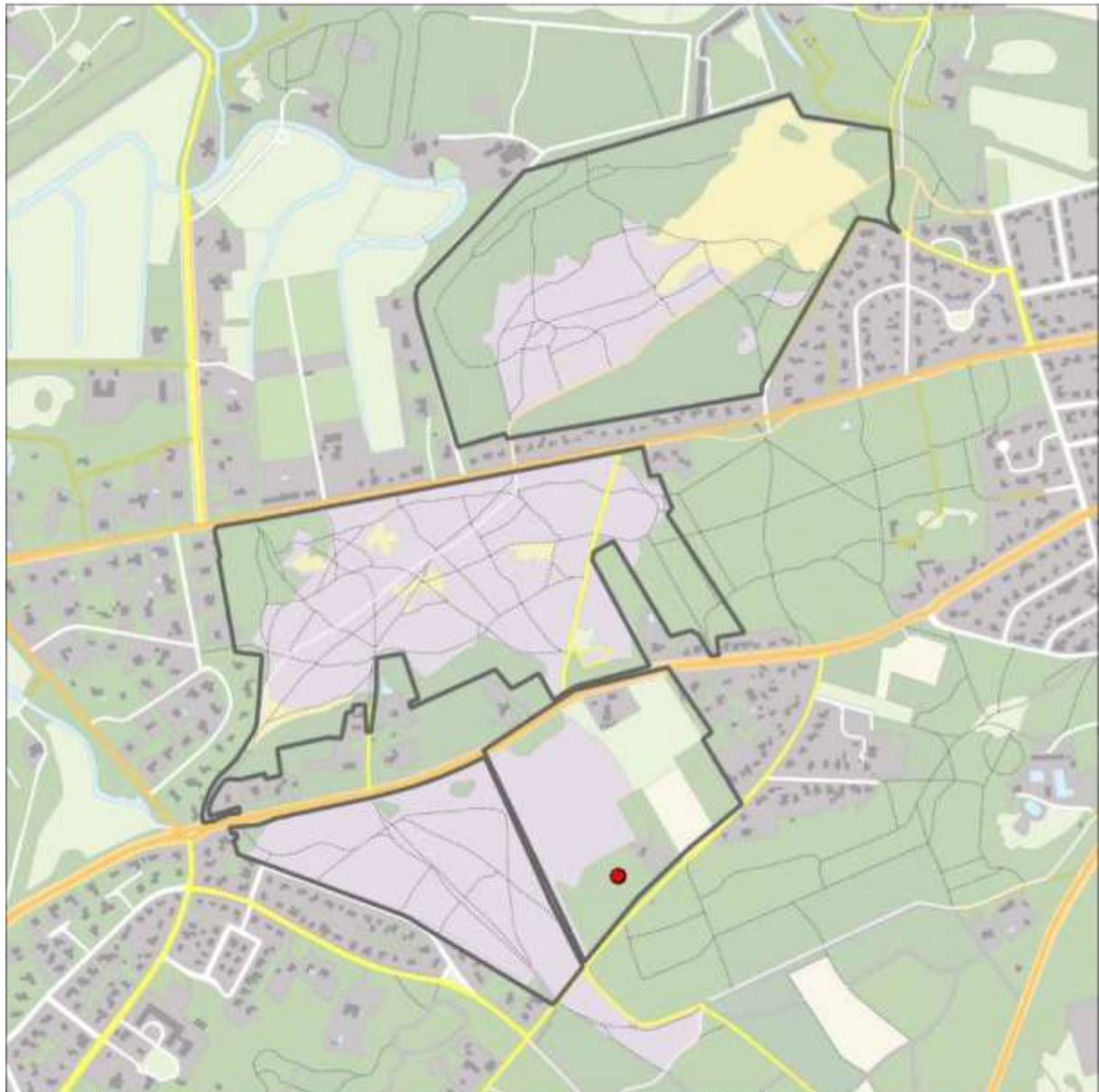
geldige waarnemingen			migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial		1	2	3	seizoen	datumgrens	
	X	X	X	1-9	10+		1	1-3 tm 31-5	500

Sovon

Havik 1 territorium

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
 2024

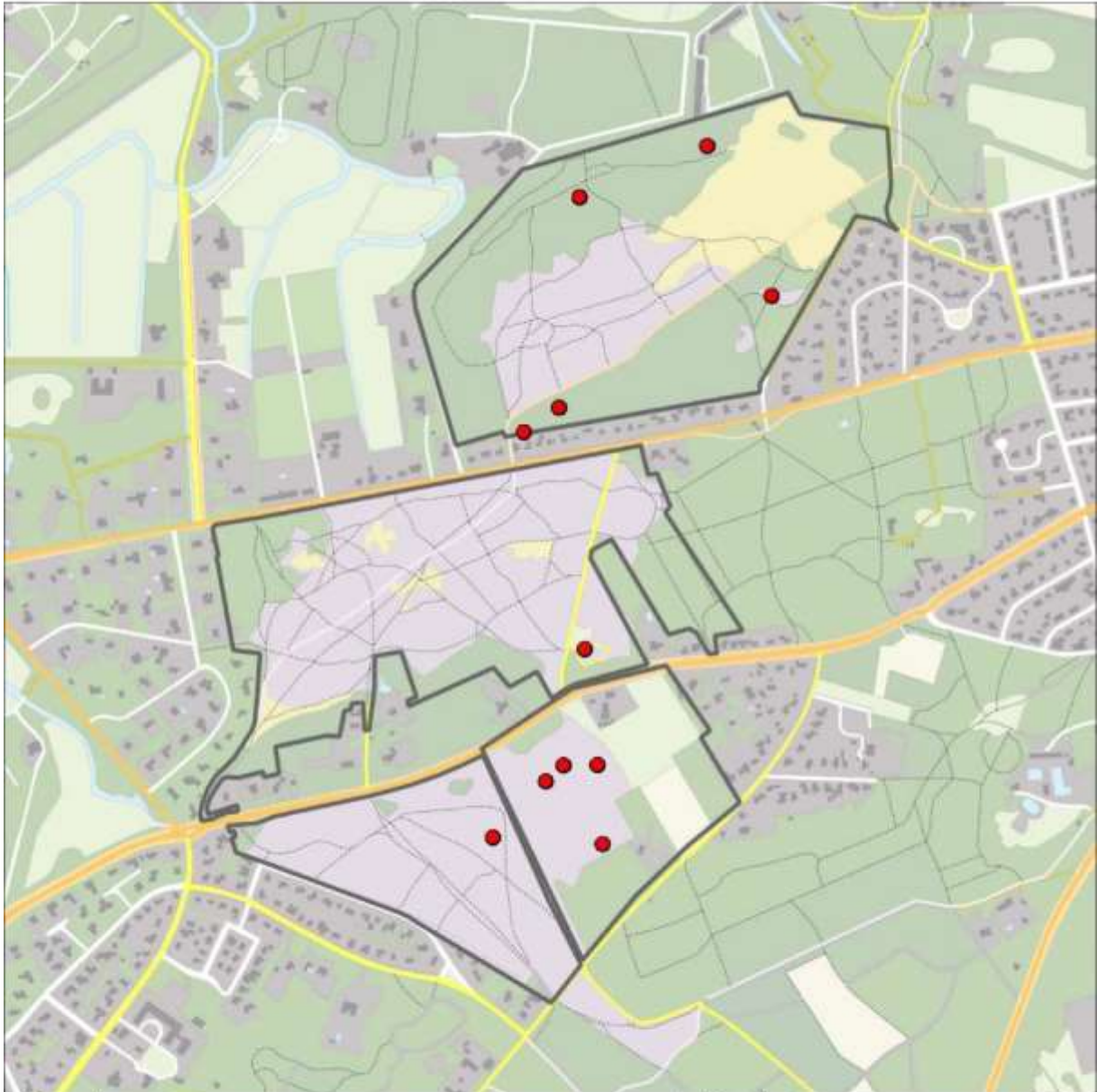
geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial	nest		1	2	3	seizoen	datumgrens	
	X	X	X					2	1-2 tm 15-7	1000

Sovon

Heggenmus 11 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

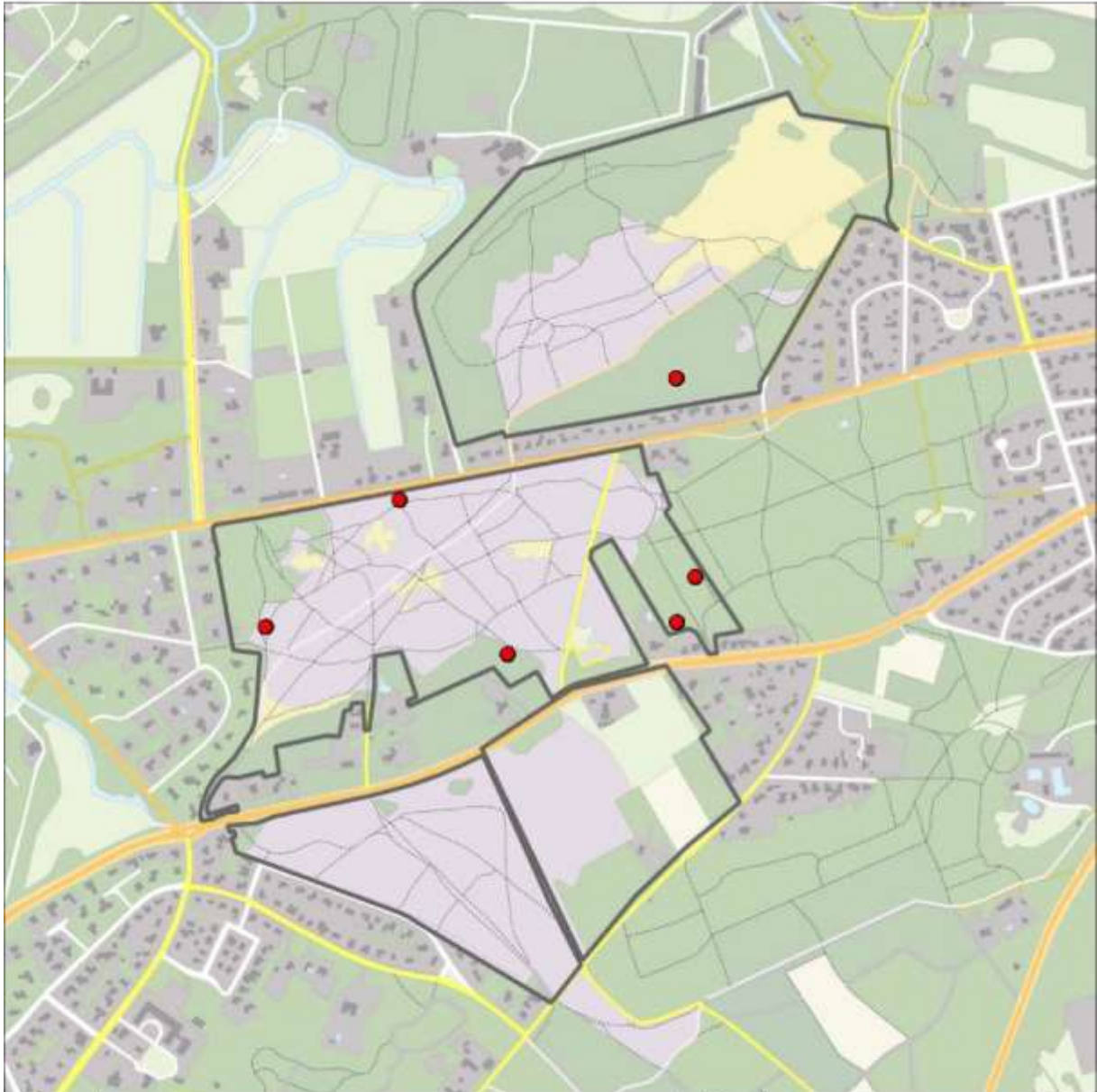
Periode:
2024

Sovon

0 0.2 0.4 km

geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
		X	X		1-12	13+		1	10-3 t/m 10-7		200

Houtduif 6 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

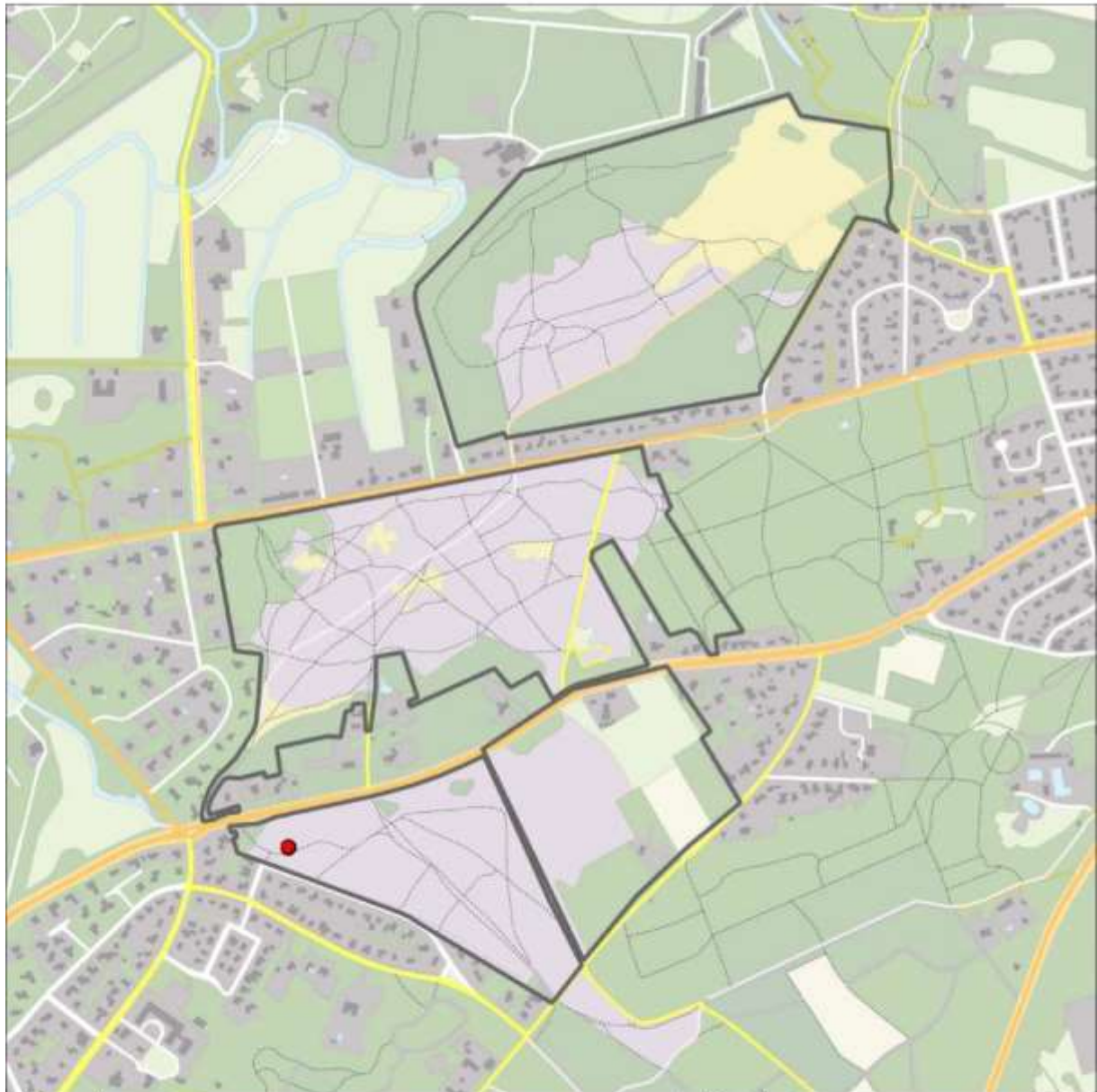
geldige waarnemingen			normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
	X	X	X		1-12	13+		1	20-4 t/m 31-7	300

Sovon

Kleine Bonte Specht 1 territorium

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
 2024

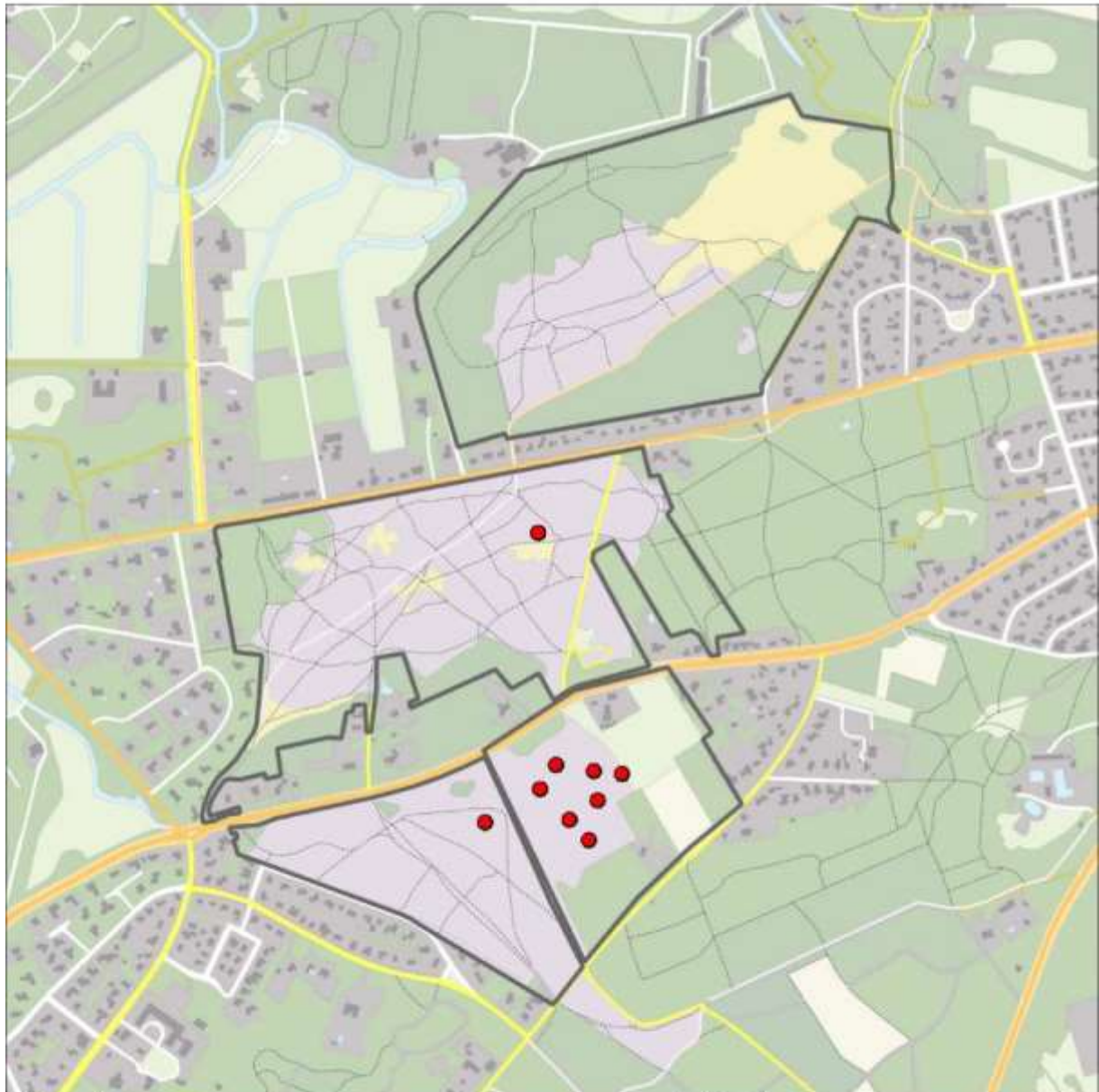
geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial	nest		1	2	3	seizoen	datumgrens	
X	X	X	X					1	1-2 tm 20-6	300

Sovon

Kneu 9 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

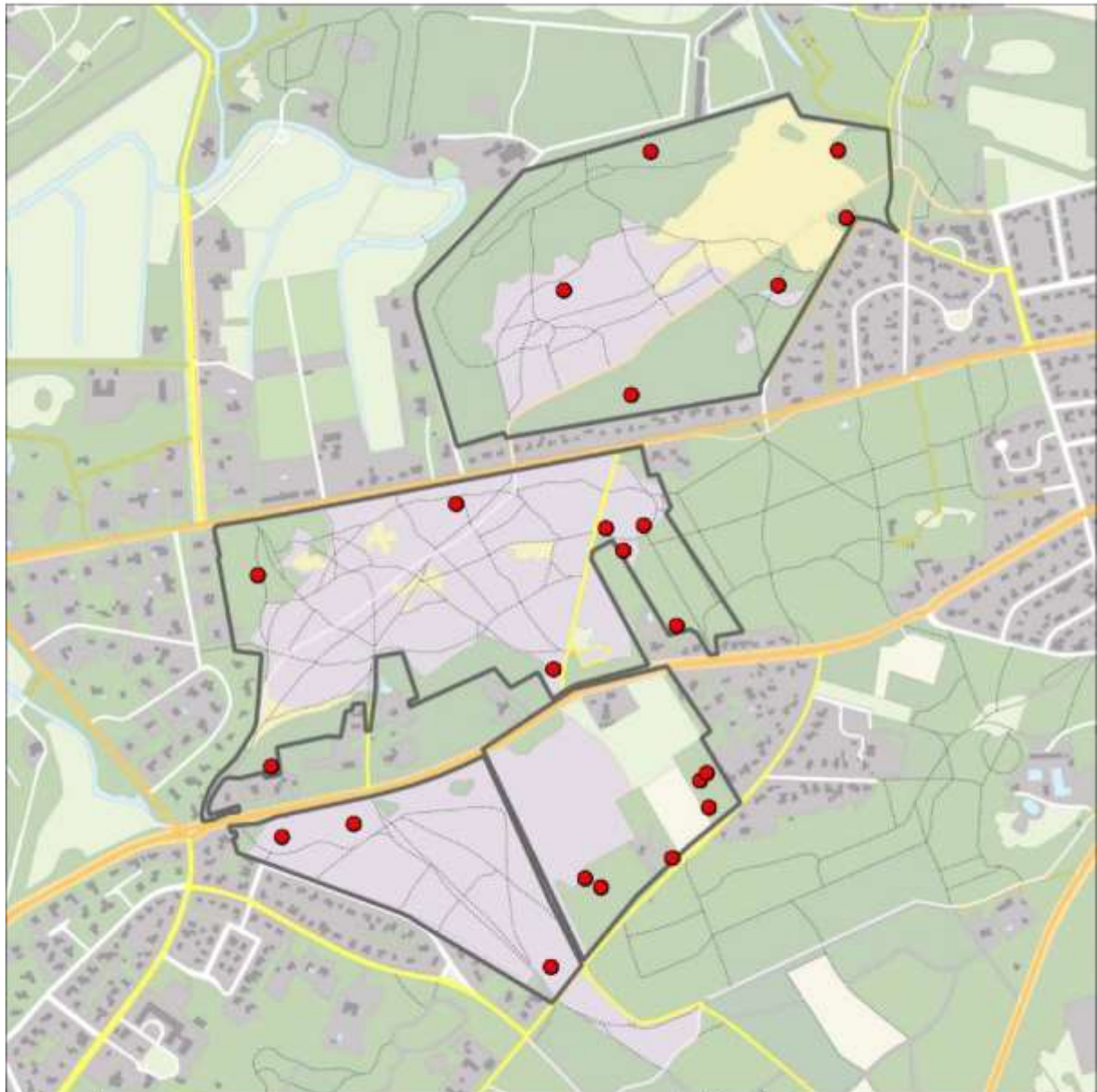
geldige waarnemingen			normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
X	X	X	X	JA	1-12	13+		1	25-4 t/m 20-7	500

0 0.2 0.4 km

Sovon

Koolmees 23 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

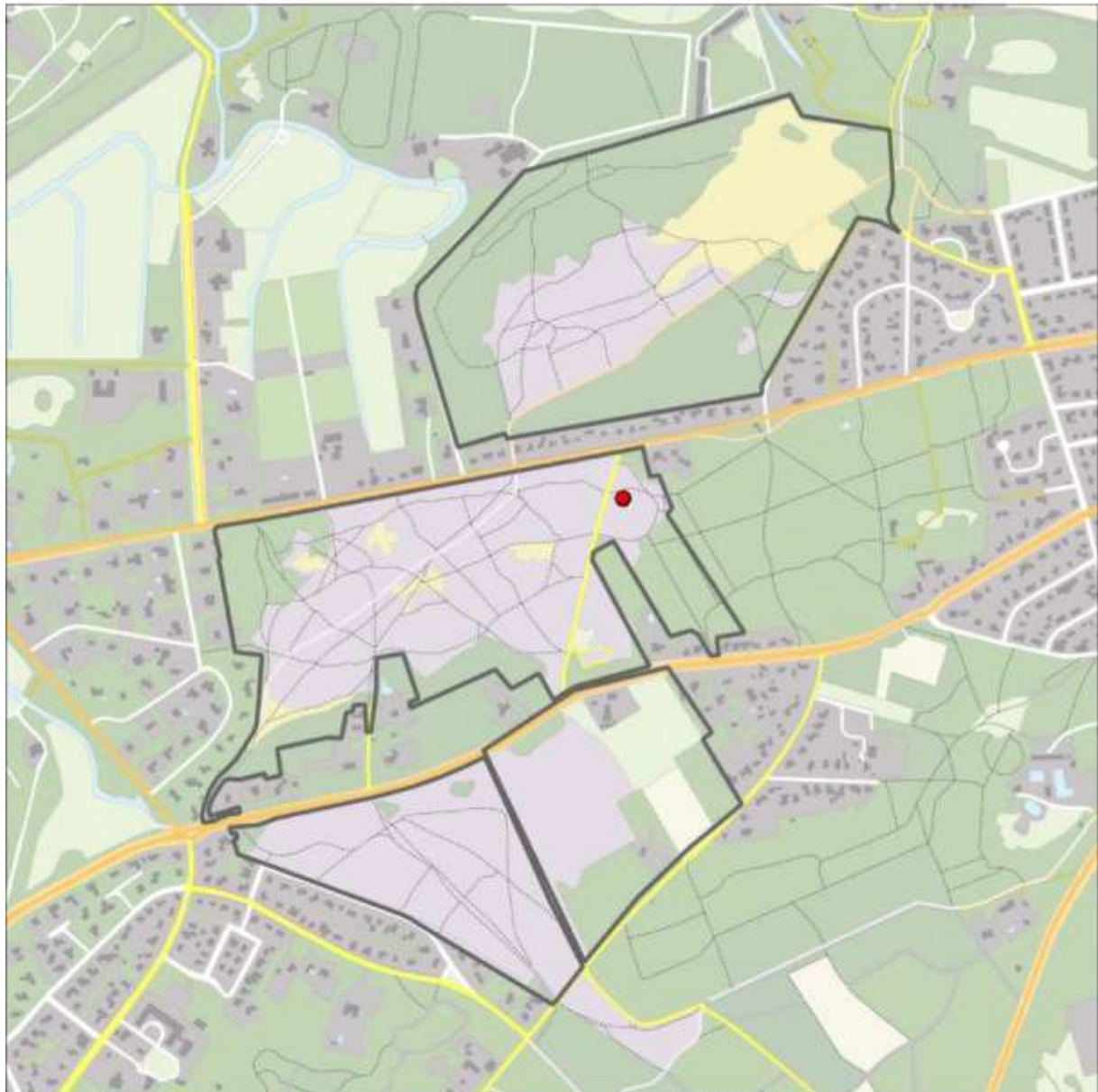
geldige waarnemingen			migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial		1	2	3	seizoen	datumgrens	
	X	X	X	1-9	10-13	14+	1	15-3 (m 30-E)	300

Sovon

Kuifmees 1 territorium

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

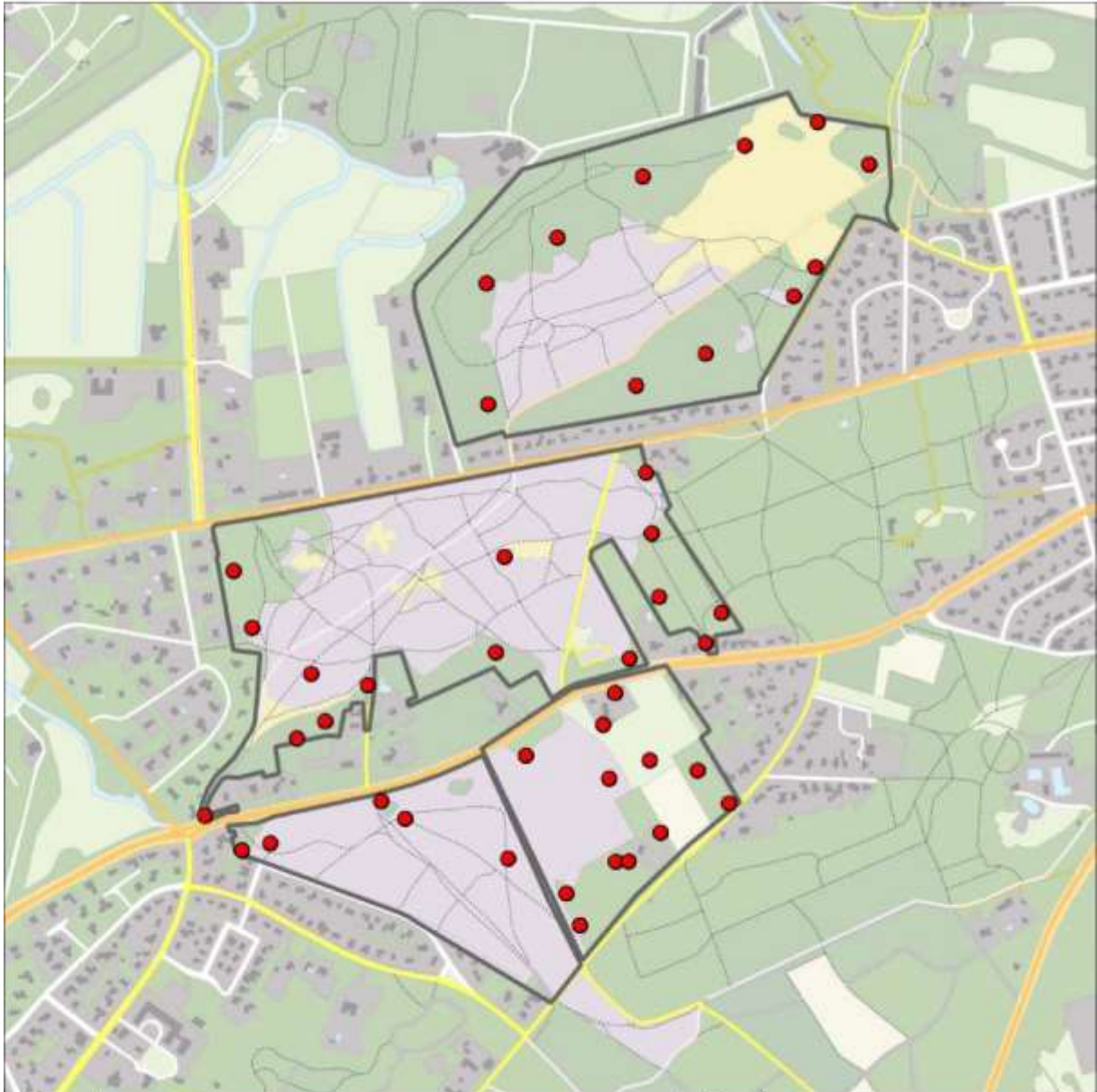
geldige waarnemingen				migrant	normbezoeken			minimaal binnen		fusie-afstand
adult	paar	territorial	nest		1	2	3	seizoen	datumgrens	
X	X	X	X		1-12	13+		1	1-3 tm 15-6	300

Sovon

Merel 43 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

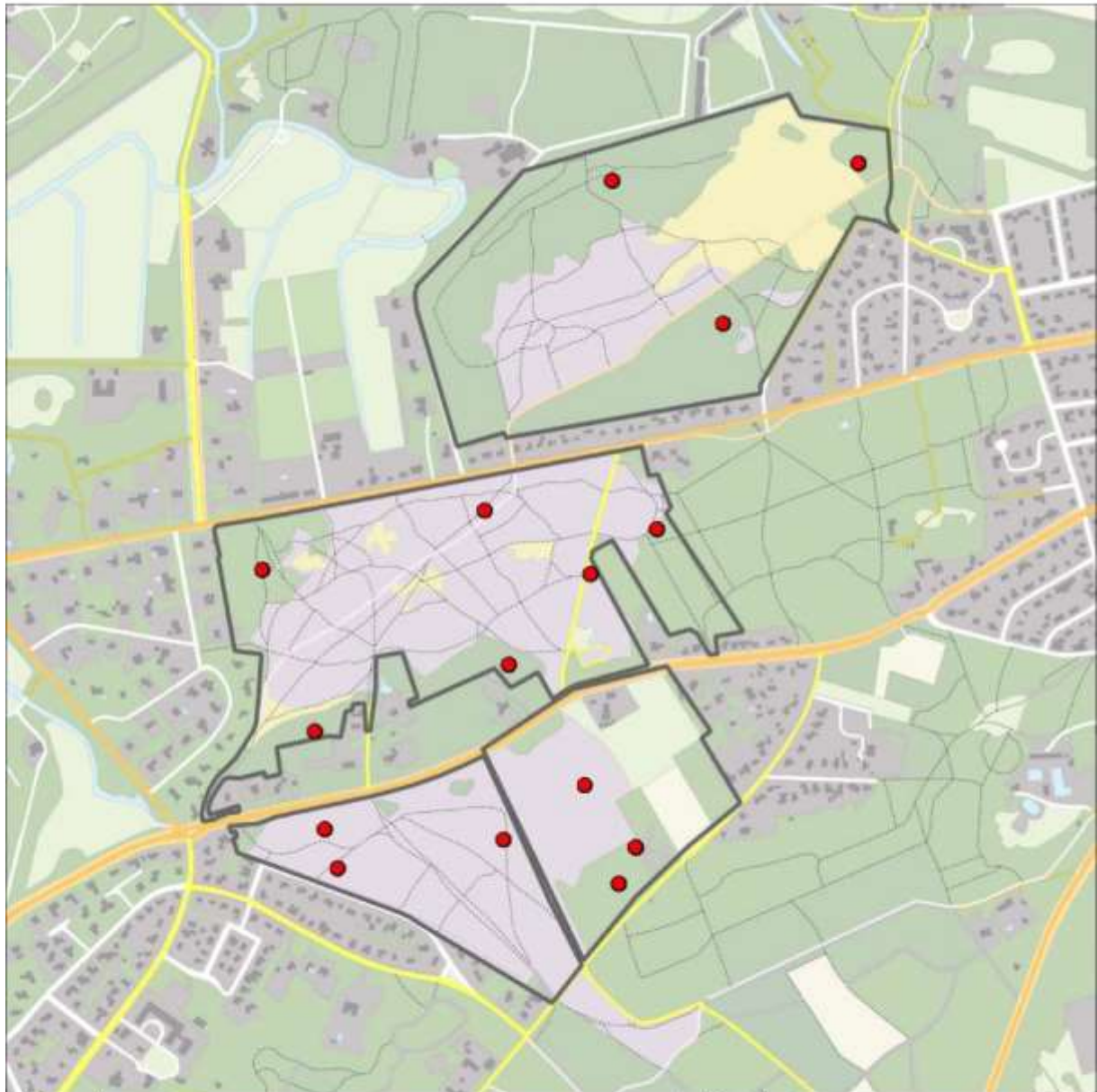
Periode:
 2024

Sovon

0 0.2 0.4 km

geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
		X	X		1-15	16+		1	1-3 tm 15-7	200

Pimpelmees 15 territoria

Legenda:

- Telgebied
- Geldig territorium

Periode:
2024

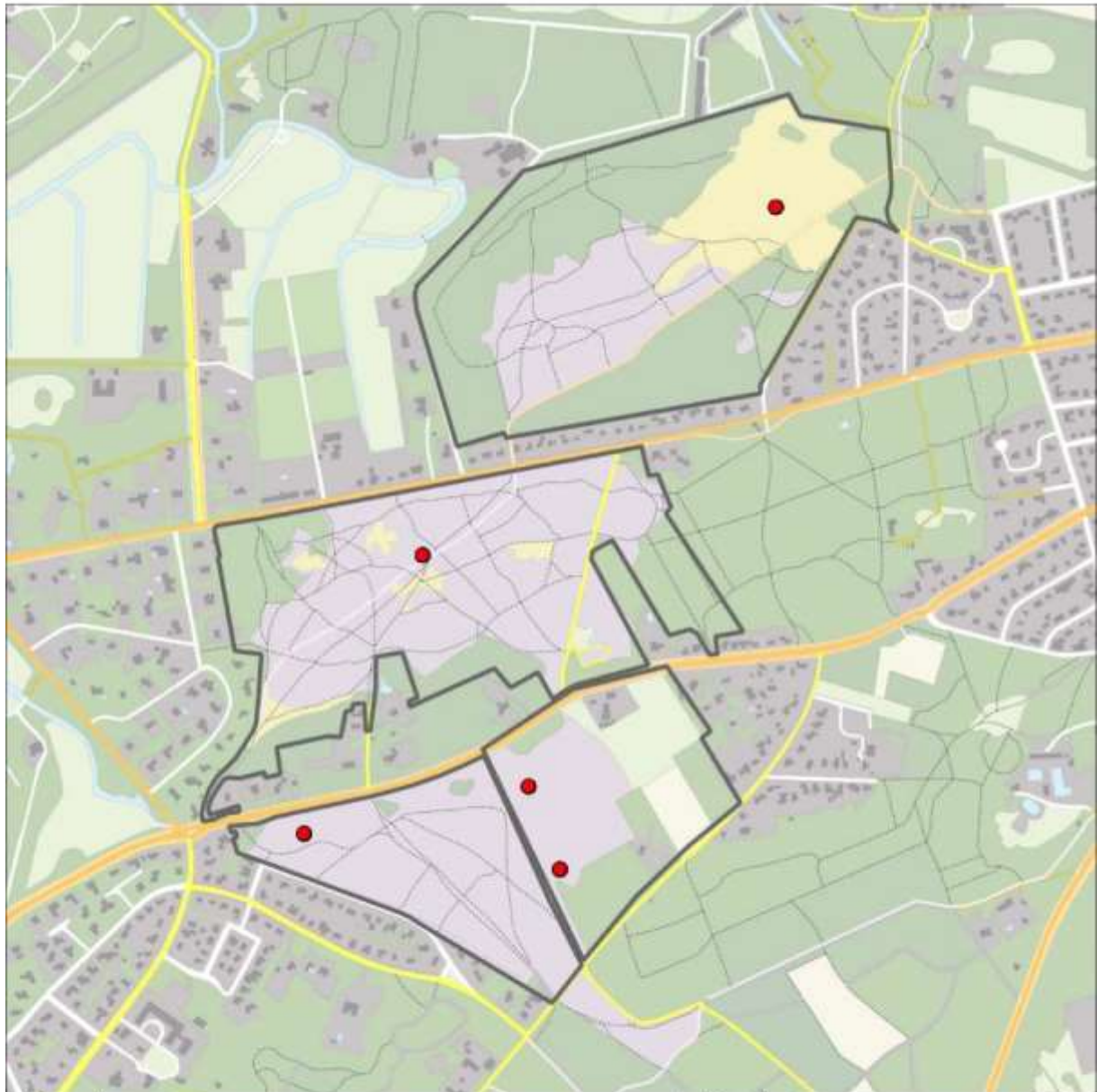
geldige waarnemingen			normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
	X	X	X		1-12	13+		1	15-3 (m 30-E	300

0 0.2 0.4 km

Sovon

Putter 5 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

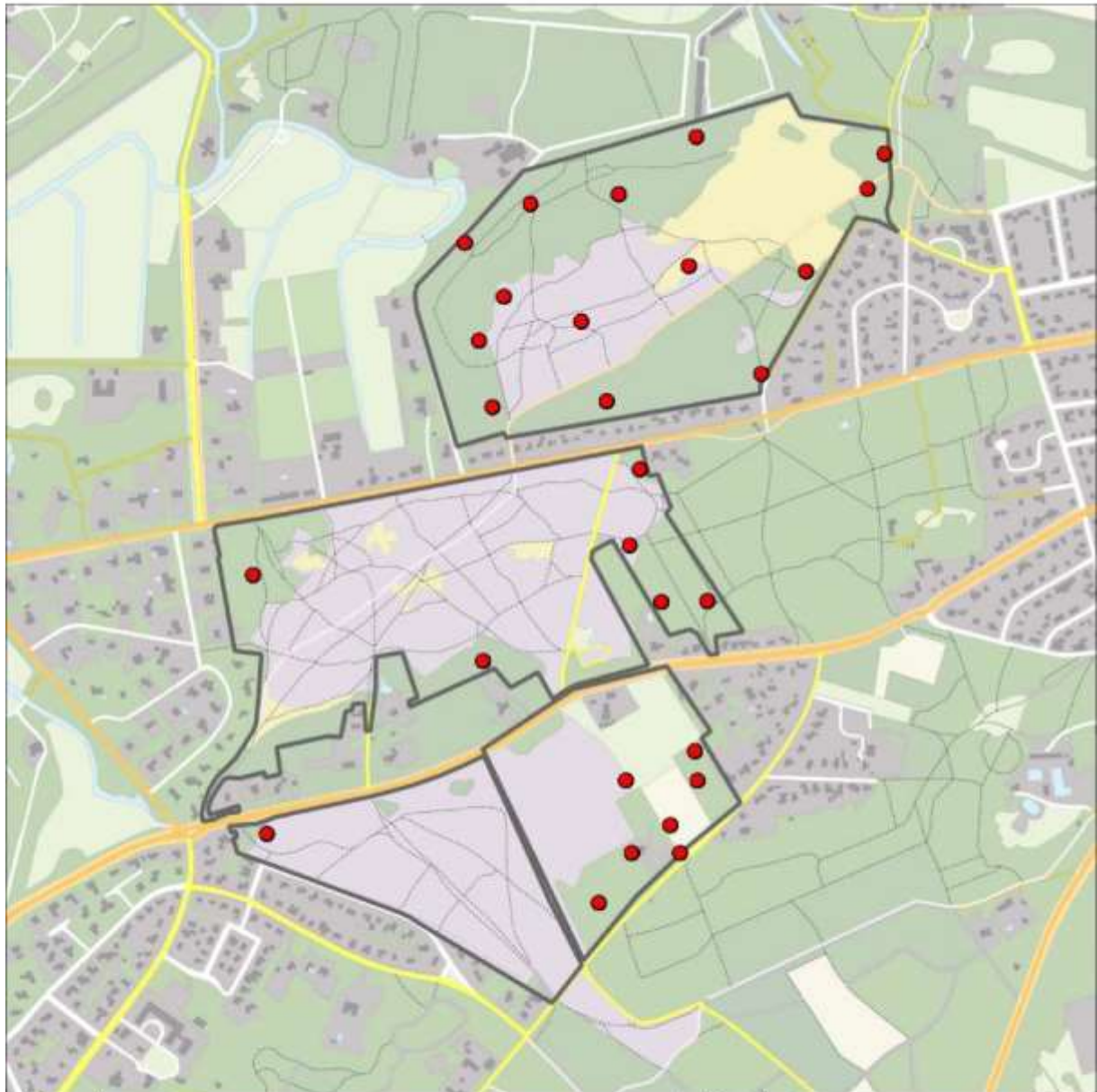
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territoriaal	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
-	-	X	X					1		1-4 t/m 15-7	300
X	X	-	-					1		10-5 t/m 15-7	500

Sovon

Roodborst 28 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

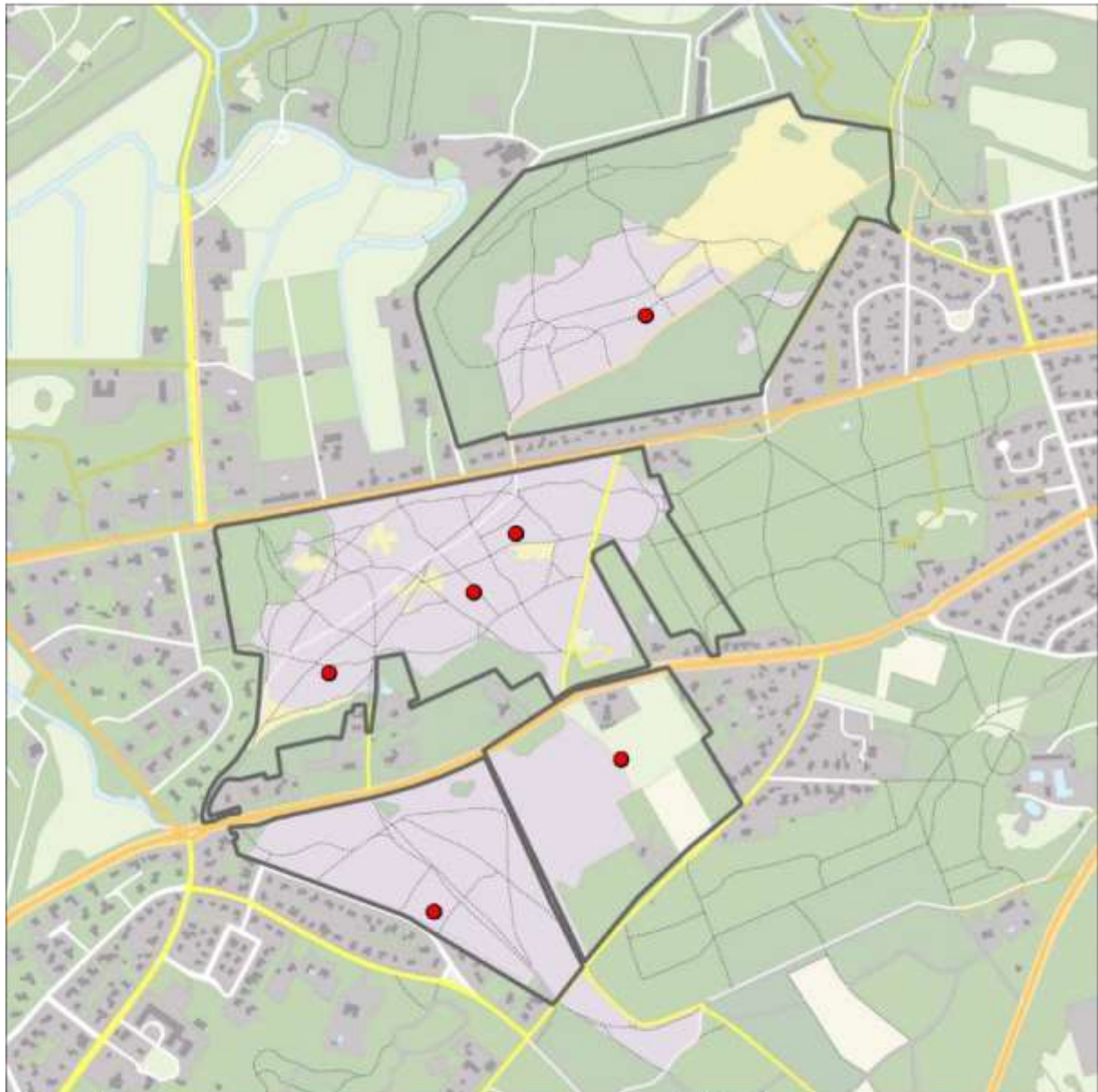
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
-	-	X	X	-	1-9	10-13	14+	1	30-4 t/m 30-6	200	

0 0.2 0.4 km

Sovon

Roodborsttapuit 6 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

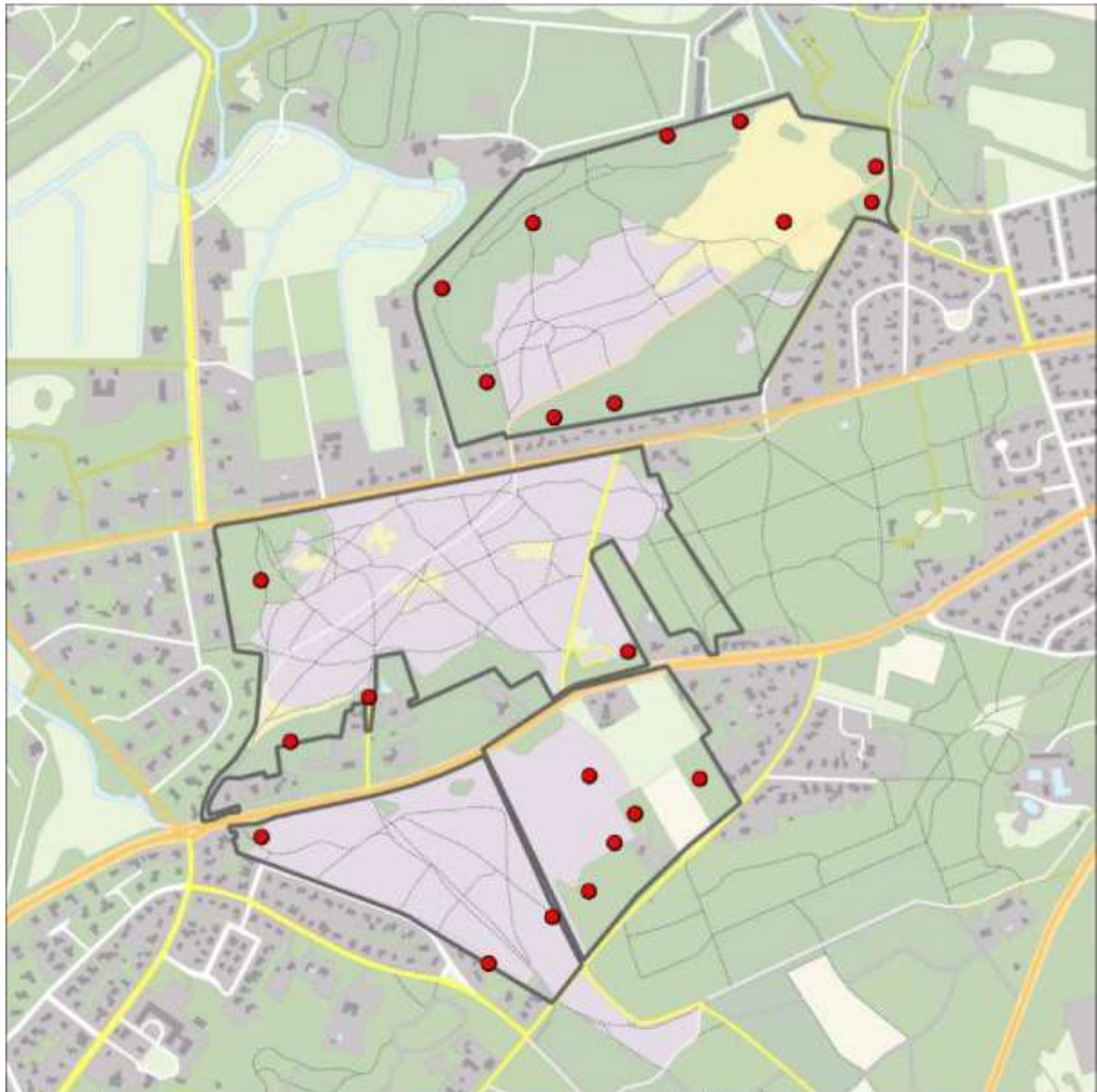
Periode:
2024

geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territoriaal	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
-	-	X	X	JA	1-6	7-11	12+	1	19-3 t/m 1-7	300	
X	X	-	-	JA	1-6	7-11	12+	2	5-4 t/m 1-7	300	

Sovon

Tjiftjaf 22 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

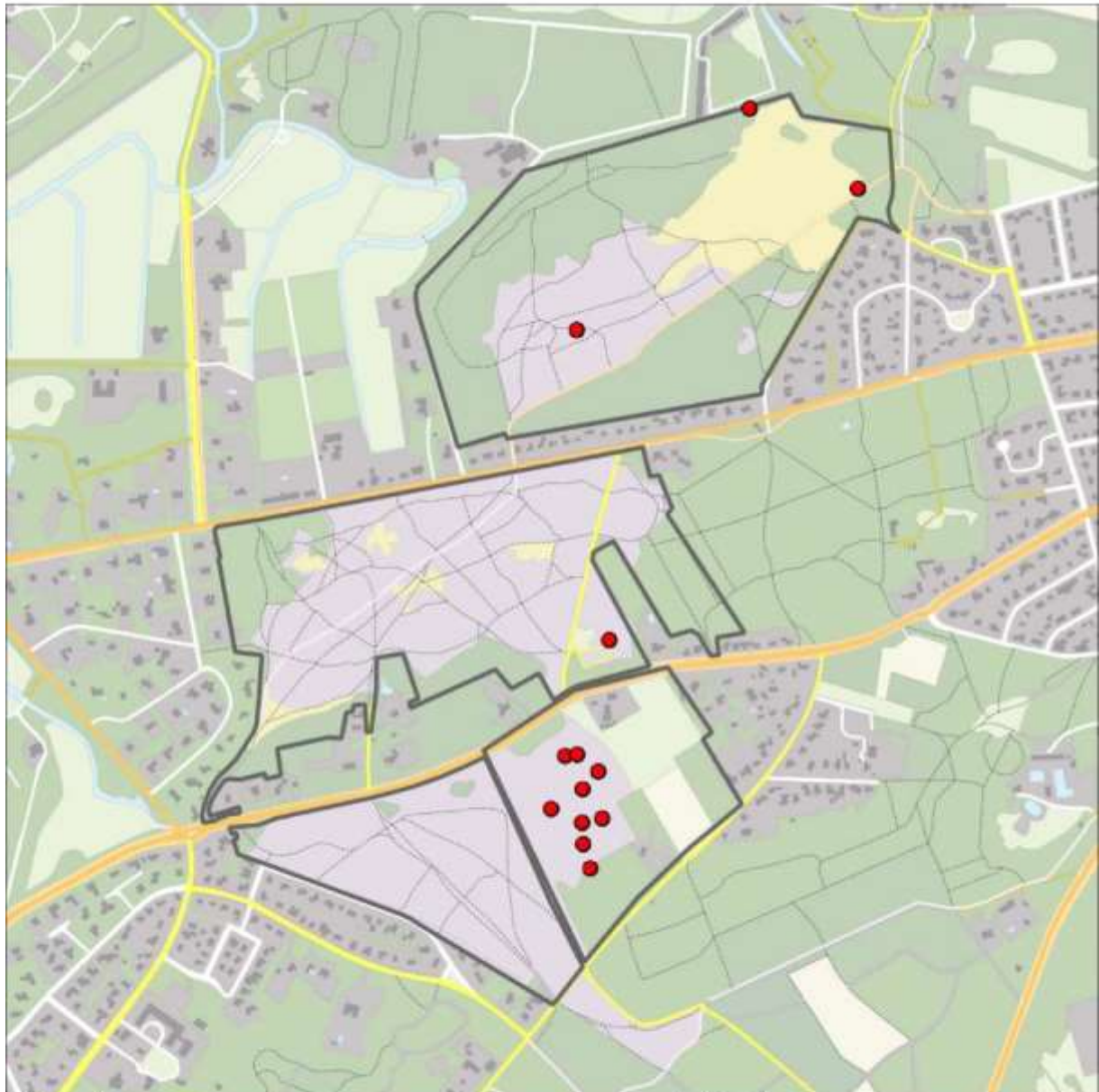
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
		X	X	JA	1-6	7-10	11+	1	10-4 t/m 20-7		200

Sovon

Tuinfluiter 13 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

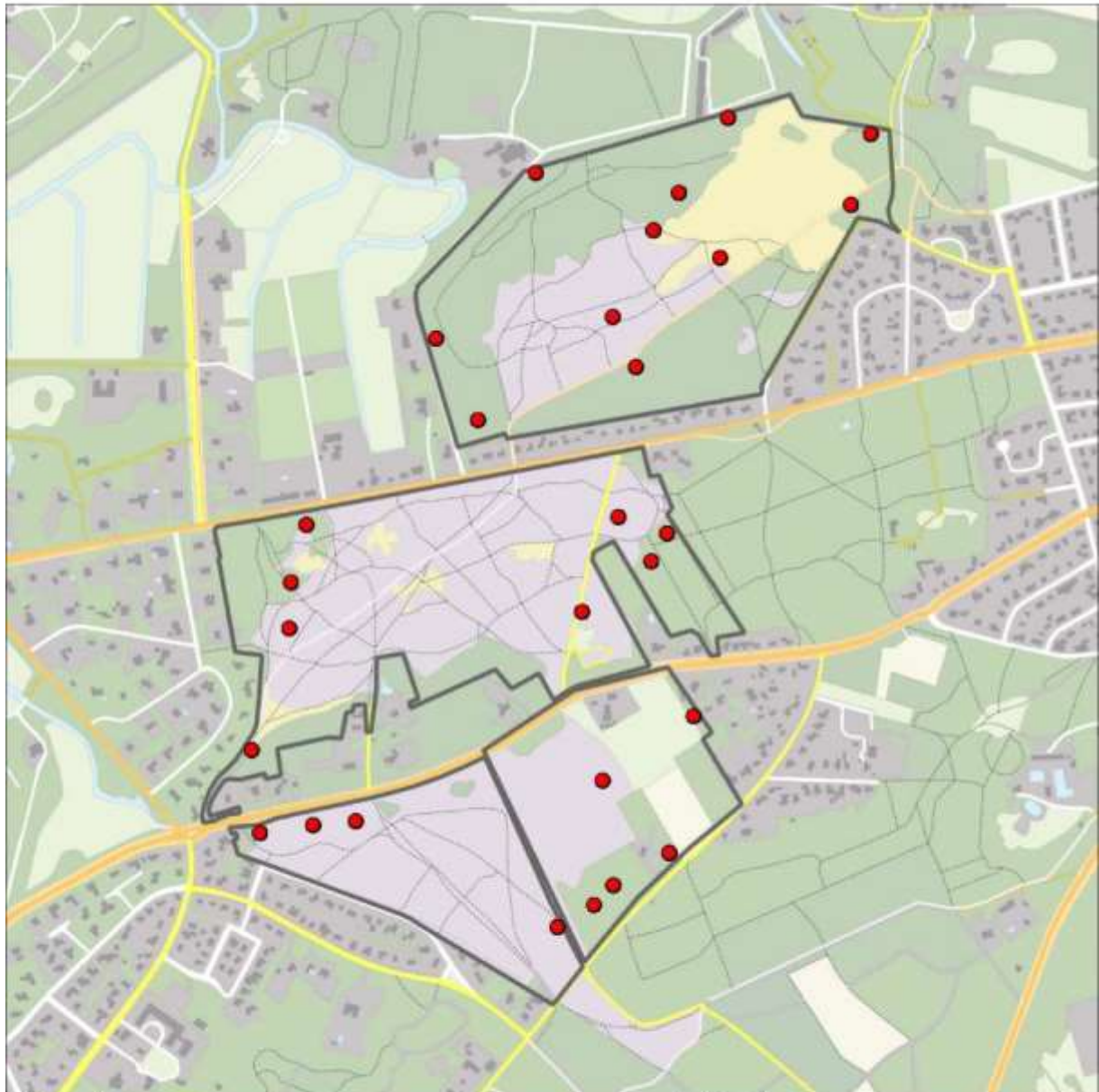
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	afstand
-	-	X	X	JA	1-6	7-10	11+	1	30-4 t/m 20-7	200

Sovon

Vink 28 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

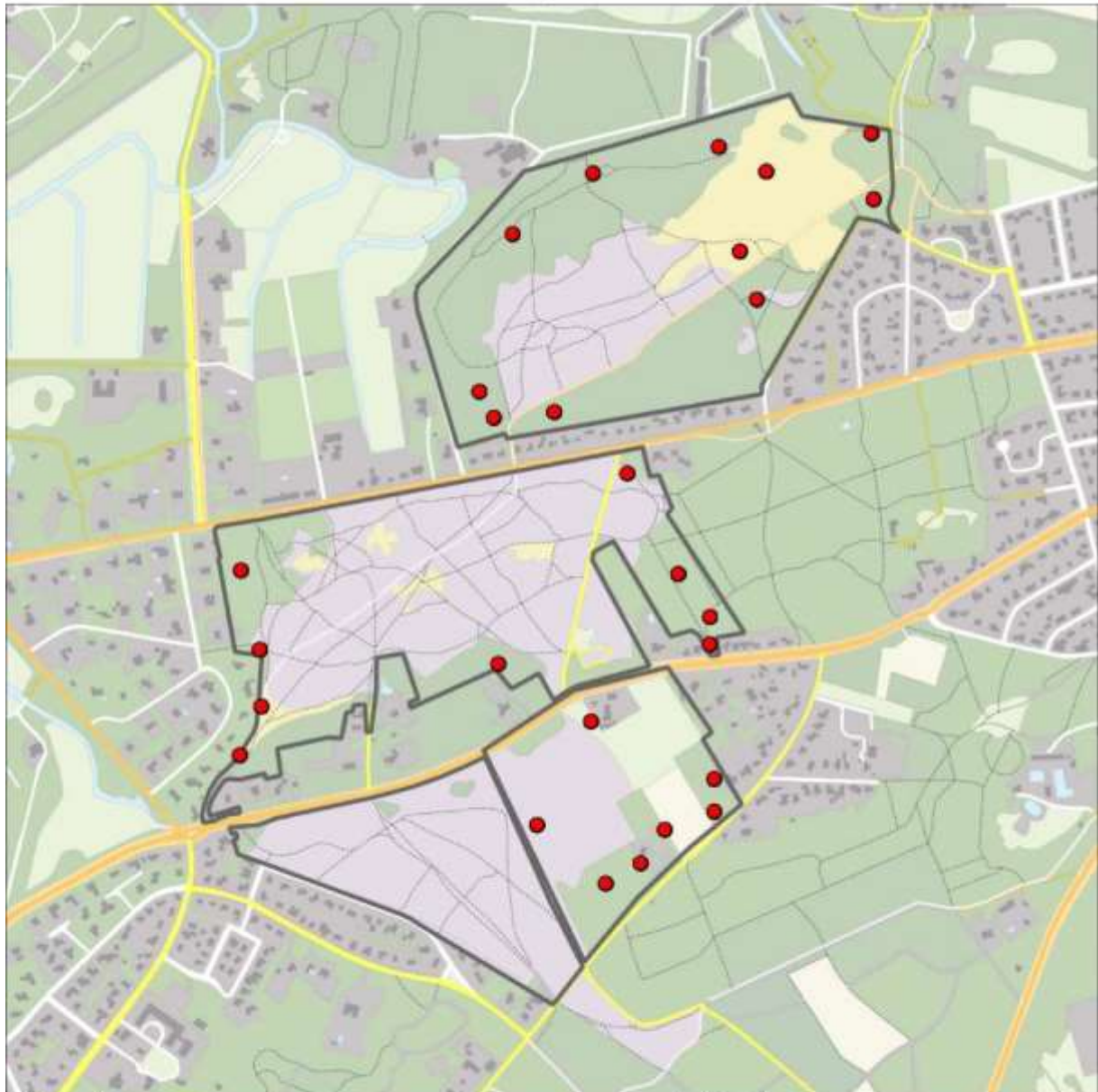
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	afstand
-	-	X	X	-	1-9	10-16	17+	1	20-4 t/m 20-7	200

0 0.2 0.4 km

Sovon

Winterkoning 27 territoria

Legenda:

- Telgebied
- Geldig territorium

Periode:
2024

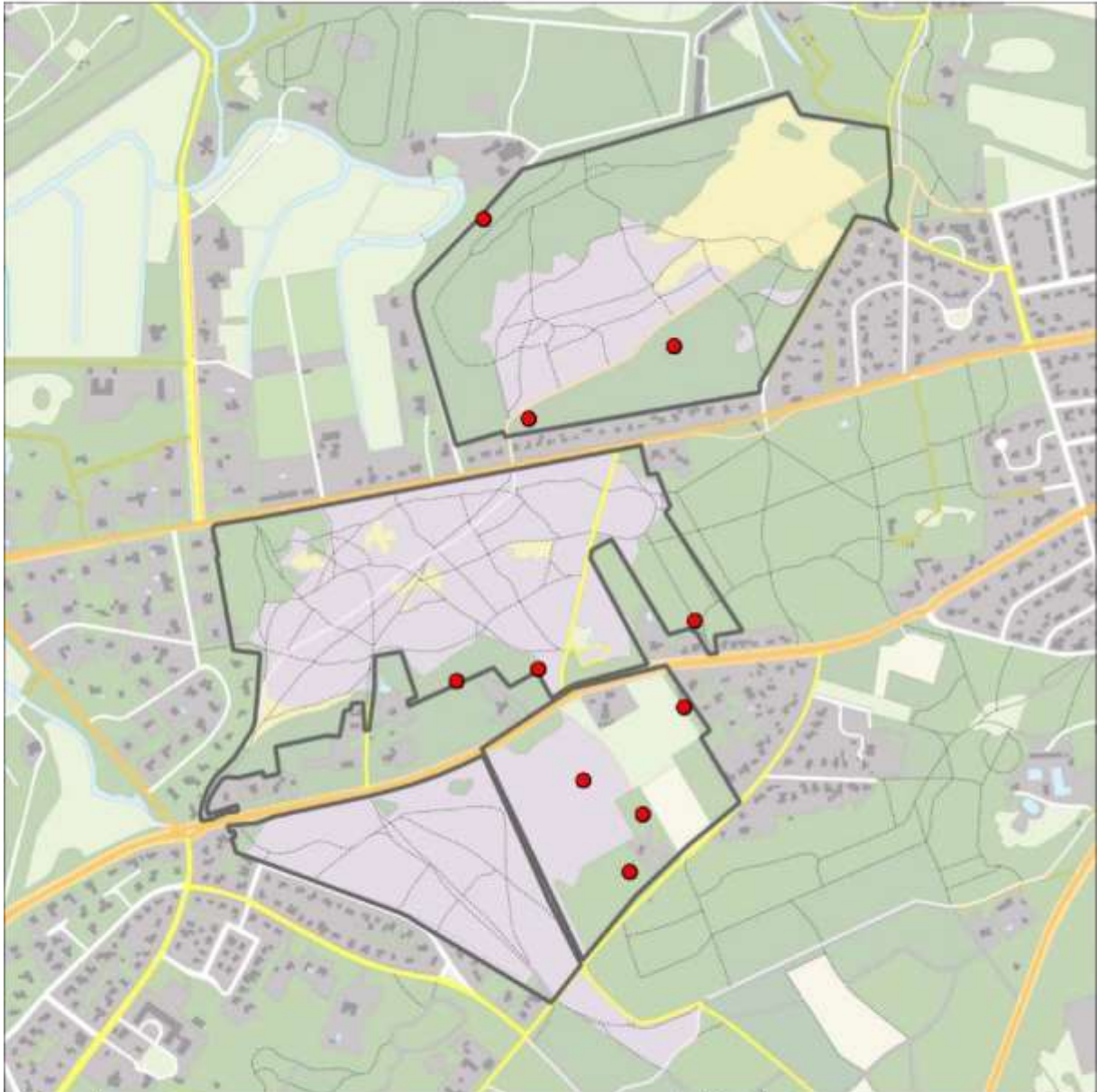
geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	afstand
-	-	X	X	-	1-6	7-9	10+	1	1-2 tm 20-7	200

Sovon

Zanglijster 10 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

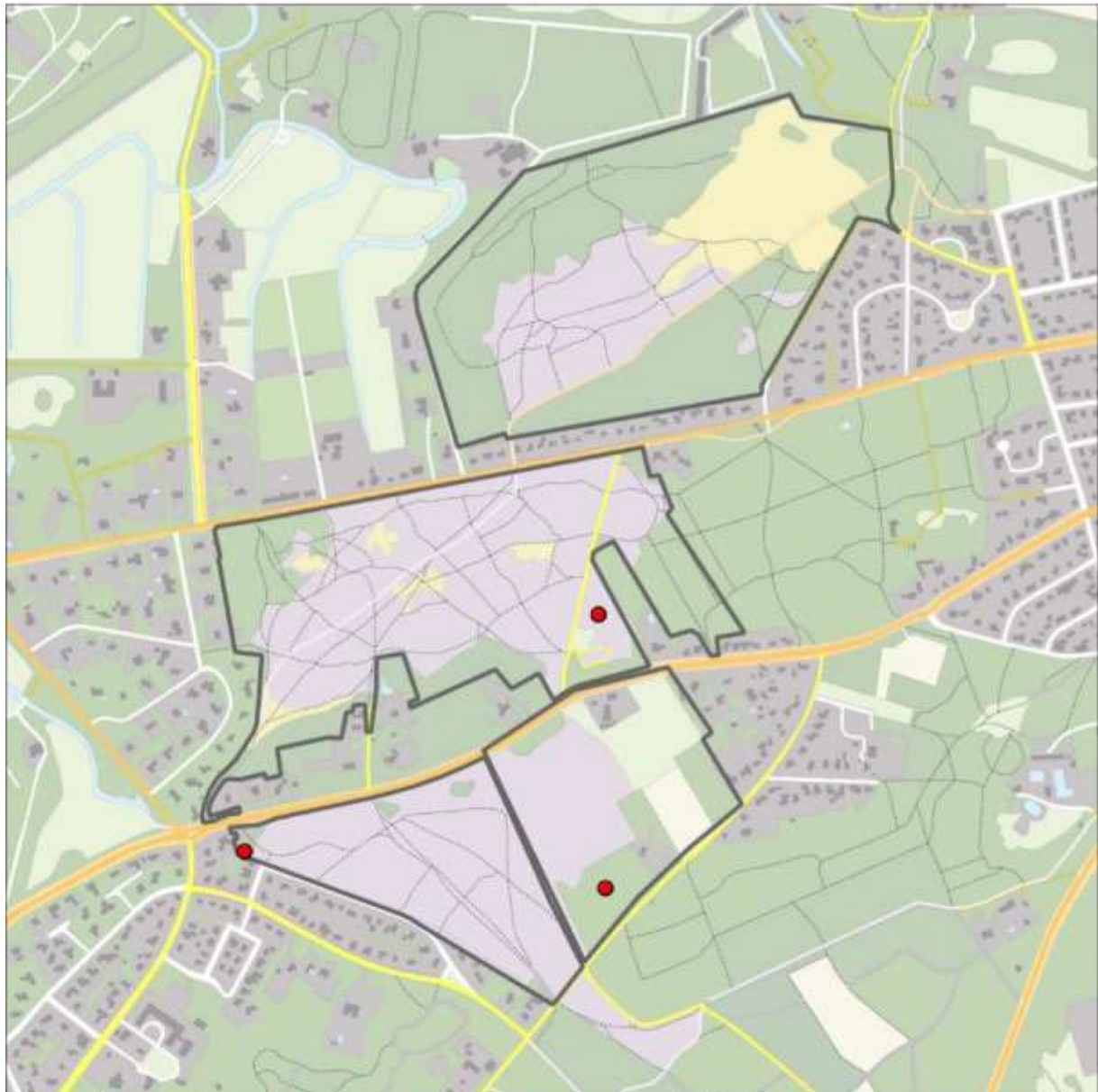
Periode:
2024

Sovon

0 0.2 0.4 km

geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-	
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
		X	X		1-12	13+		1	20-4 t/m 30-6	300

Zwarte Kraai 3 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

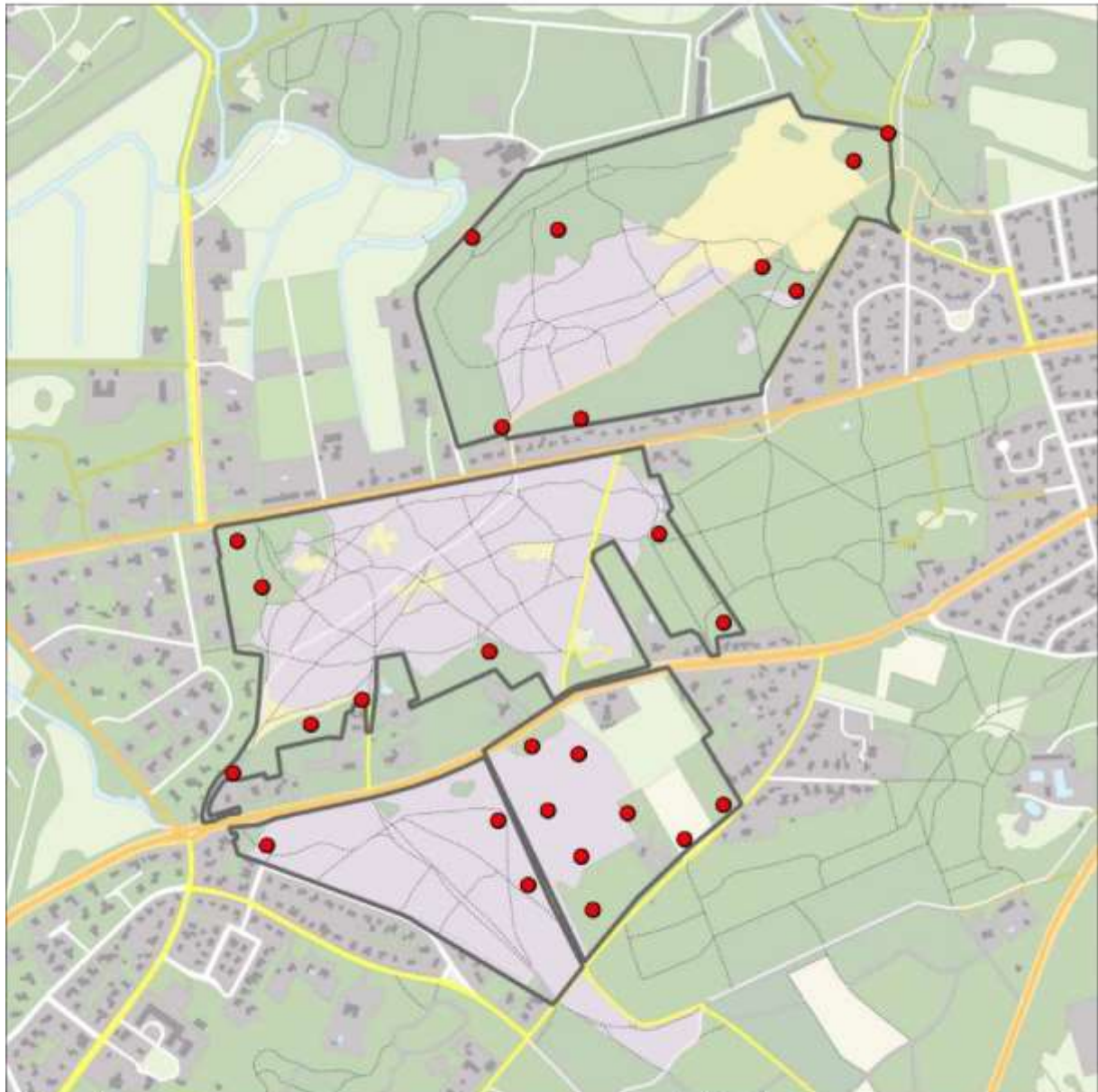
geldige waarnemingen			normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumgrens	afstand
	X	X	X					2	1-3 tm 30-6	500

0 0.2 0.4 km

Sovon

Zwartkop 27 territoria

Legenda:
 Telgebied
 Geldig territorium

Periode:
2024

geldige waarnemingen				normbezoeken			minimaal binnen		fusie-		
adult	paar	territorial	nest	migrant	1	2	3	seizoen	datumg.	datumgrens	afstand
		X	X	JA	1-6	7-10	11+	1	15-4 t/m 20-7		200

Sovon

6.6. Conclusies

Gefocust op de gebieden zonder het Luchtkasteel zien we dat er 34 verschillende soorten broedvogels in 2024 aanwezig waren; 5 meer als tijdens de inventarisatie van 2001.

Tellen we het Luchtkasteel mee dan komen we nu op 37 soorten ten opzichte van 40 in 2001/2021.

Dit keer bleken de Buizerd, Ekster, Fazant, Matkop, Staartmees, Wilde Eend en Zwarte Mees als territoriumhouder afwezig te zijn.

14 nieuwe soorten konden we noteren: Appelvink, Bonte Vliegenvanger, Gekraagde Roodstaart, Goudvink, Grasmus, Graspieper, Grote Lijster, Heggenmus, Kleine Bonte Specht, Kneu, Putter en Tuinfluiter. Hiervan staan Graspieper en Kneu als gevoelig op de rode lijst en de Grote Lijster als kwetsbaar.

Het aantal paren van de Boomkruiper, Groene Specht en Zwarte Kraai bleef gelijk.

Enkele soorten die wel zingend, of met een territorium indicerend gedrag zijn waargenomen, maar geen territorium hebben opgeleverd zijn: Ekster, Gaai, Grauwe Vliegenvanger, Holenduif, Sperwer, Spreeuw, Torenvalk, Veldleeuwerik en de Vuurgoudhaan.

De op sommige plaatsen aanwezige ondergroei biedt bescherming aan soorten, zoals de Zanglijster, Roodborst, Merel en Winterkoning.

Holenbroeders waaronder Grote Bonte Specht, Boomkruiper en Boomklever komen langs de randen van de heidegebieden voor.

Gekeken naar de grootte van het gebied is het aantal territoria in het Luchtkasteel verhoudingsgewijs veel groter dan in de andere drie gebieden. 103 op 11ha tegen 274 op 75ha, omgerekend per 100ha is dat: 936 tegen 368. Daar zal ontoegankelijkheid van het gebied voor recreanten (en honden!) zeker van invloed zijn!

7.7. Aanbevelingen

Zoals blijkt uit de resultaten is het aantal territoria in de ondergroei, op het Luchtkasteel na, gering.

Dit zal mede of waarschijnlijk voornamelijk komen door het vrij loslopen van honden in het gebied. Vermelding op de borden en website dat honden mogen loslopen mits onder appèl werkt natuurlijk niet. Bijna alle hondenbezitters zijn er van overtuigd dat hun hond daar onder controle rondloopt. Tijdens inventarisaties is herhaaldelijk geconstateerd dat honden, als een wilde, kriskras door het gebied rennen/lopen en daarmee het grondbroeden onmogelijk maakt. Het mag een wonder heten dat we hier en daar nog een roodborsttapuit tegenkomen.

8.8. Geraadpleegde bronnen

- Vergeer J.W., Boele A., van Bruggen J. & van Turnhout C. 2023. Handleiding Sovon Broedvogelmonitoring: Broedvogel Monitoring Project en kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen..
- Weenen, H. & R. Zijlstra 2005, Broedvogels van de Limitische Heide, de Bussumer Heide en de Vliegheide in 2001. Rapport nr. 146. Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken.
- Poel, P. van der Broedvogels van het Luchtkasteel in 2021.